

FLENSBORGARHÖFN SKIPULAGSLÝSING

DRÖG

Magnea Guðmundsdóttir

4.febrúar 2016

fyrir

Umhverfis- og skipulagsþjónustu Hafnarfjarðar

1	INNGANGUR
1.1	Inngangur
1.2	Aðdragandi
1.3	Afmörkun svæðis
1.4	Meginmarkmið
2	SKIPULAGS- OG LÓÐARMÁL
2.1	Aðalskipulag Hafnarfjarðar 2013-2025
2.2	Gildandi deiliskipulag
2.3	Deiliskipulag aðliggjandi svæða -Suðurhöfn -Íbúasvæði
2.4	Lóðarmál
3	GREINING Á STÆRRA SVÆÐI
3.1	Þróun og saga -Helstu atriði úr sögu hafnarinnar -Herföngjaráðskort frá 1909 -Byggðin við sjó
3.2	Landnotkun og starfsemi -Nálæg starfsemi -Starfsemi í Suðurhöfn
3.3	Opin svæði
3.4	Umhverfi og náttúra
3.5	Samgöngur
4	GREINING Á SKIPULAGSSVÆÐI
4.1	Byggðamynstur
4.2	Starfsemi innan skipulagssvæðis
4.3	Starfsemi smábátahafnarinnar
5	FRAMTÍÐARÞRÓUN
5.1	Forsendur
5.2	Skipulagsferli
6	VIÐHENGI-samantekt athugasemda

INNGANGUR

Iðandi mannlíf einkennir hafnir víða um heiminn. Lengi voru hafnarsvæði samofin annarri byggð en með breyttum atvinnuháttum og tækniþróun rofnaði tengingin, með þeim afleiðingum að margar hafnir eru vannýttar. Á síðustu árum hefur þó hlutverk þeirra verið endurskilgreint, í sátt við eldri byggð, mannlíf og iðnað.

Flensborgarhöfn er dæmi um slíkt svæði, sem hefur mikla möguleika á að vera aðdráttarafl fyrir fjölbreytt mannlíf. Staðurinn hefur frá upphafi byggðar leikið lykilhlutverk í þróun bæjarins og atvinnuháttum.

Fyrirhugað er að skipuleggja svæðið upp á nýtt með breyttum forsendum, endurskilgreindum skipulagsmörkum og endurskoðuðu aðalskipulagi Hafnarfjarðar. Einstakt tækifæri liggur í staðsetningu hafnarinnar. Svæðið hefur snertifleti við ólík hverfi í sitthvorri áttinni. Til vesturs er starfandi höfn, íbúasvæði liggja til suðurs og miðbær Hafnarfjarðar til norðurs meðfram ströndinni.

Greinargerð þessi er samantekt á upplýsingum yfir skipulagssvæðið og samtölum við íbúa og aðra hagsmunaaðila. Ef misræmi er milli upplýsinga sem fram koma í samþykktum áætlunum og greinargerðinni þá gilda samþykktar áætlanir.

AÐDRAGANDI

Frá árunum 2003-2009 fór fram skipulagsvinna vegna Flensborgarhafnar og voru tveir stýrihópar starfandi á tímabilinu, Land-ráð sf. gerði drög að forsögn að deiliskipulagi fyrir svæðið og nokkrar tillögur voru unnar m.a. af Ingimundi Sveinssyni arkitekti og Zeppelin arkitektum.

Í eldri tillögum fyrir Flensborgarhöfn var gert ráð fyrir hárri íbúðabyggð og eldri mannvirki áttu að víkja. Samkvæmt tillögunum átti stór hluti nýs húsnaðis að vera íbúðarhúsnaði auk skrifstofu-, þjónustu- og veitingahúsa.

Í september 2014 bauð skipulags- og byggingaráð Hafnarfjarðar til opins fundar um framtíð Flensborgarhafnar. Þar voru kynnt áform um að vinna skipulag í sátt við íbúa og hagsmunaaðila og fara í hugmyndaleit og kynningu á verkefninu. Í nóvember sama ár var verkefnastjóri ráðinn til að vinna forsögn að deiliskipulagi fyrir Flensborgarhöfn. Verkefnastjóri vann með stýrihópi skipaðan af Bjarka Jóhannessyni skipulagsstjóra (til september 2015), Þormóði Sveinssyni núverandi skipulagsstjóra, Má Sveinbjörnssyni hafnarstjóra, Ólafi Inga Tómassyni formanni skipulags- og byggingaráðs, Unni Láru Bryde formanni hafnarstjórnar og Ófeigi Friðrikssyni bæjarfulltrúa. Vinnan fólst í greiningu á svæðinu og endurnýjun á samtali við íbúa og aðra hagsmunaaðila. Hugmyndaleit fór fram í gegnum viðtöl, fundi með aðilum, bloggsíðu og vinnustofu í Hafnarborg 21.maí til 21.júní 2015. Skipulagsforsögn sem hér er lögð fram er unnin úr gögnum frá þeirri vinnu.

FLENSBORGARHÖFN OG ÍBÚABYGGÐ Í BAKGRUNNI
Ljósmynd: Már Sveinbjörnsson, 2004

AFMÖRKUN SKIPULAGSSVÆÐIS

Skipulagssvæðið liggur við Flensborgarhöfn sem er stutt frá miðbæ Hafnarfjarðar. Það er afmarkað af Cuxhavengötu til vesturs, Hvaleyrarbraut og Strandgötu til suðurs og lóðarmörk Strandgötu 75 (Drafnarhúsið) til austurs. Smábátahöfnin frá Suðurbakka að norðan og að Strandgötu 75 er einnig hluti af skipulagssvæðinu.

Miðað við fyrri skipulagsvinnu á svæðinu, hafa mörkin víkkað út. Svæðið sem um ræðir nær nú lengra til vesturs en það sem nær til smábátahafnarinnar samkvæmt núgildandi aðalskipulagi og deiliskipulagi. Stækkun skipulagssvæðisins nær inn á Suðurhöfn sem er skilgreint atvinnusvæði í aðalskipulagi Hafnarfjarðar 2013-2025 og þarf að endurskoða það meðfram deiliskipulagsvinnu á svæðinu.

Sjá nánar á loftmynd til hliðar þar sem skipulagssvæðið er skilgreint. Einnig er merkt inn á myndina tvö greiningarsvæði sem komið er inn á síðar í greinagerðinni.

AFMÖRKUN SKIPULAGSSVÆÐIS

--- mörk skipulagssvæðis

MEGINMARKMIÐ NÝS SKIPULAGS

- Að skapa aðlaðandi stað fyrir íbúa og gesti með sterka tengingu við höfnina og sjávarsíðuna sem og aðliggjandi byggð.
- Lágreistar byggingar sem falla vel að aðliggjandi byggð
- Góð blöndun starfsems og þjónustu sem dregur að mannlíf.
- Bæta aðkomu gangandi og hjólandi vegfarenda með góðum tengingum við nærliggjandi byggð og miðbæ Hafnarfjarðar.
- Að þróun svæðisins styrki þjónustu við íbúahverfi í nágrenni.
- Bætt aðstaða fyrir smábátahöfn og siglinga-klúbb sem eru fyrir á svæðinu.
- Standa vörð um atvinnustarfsemi og aðkomu á Suðurböndum
- Skipulagið skal vera í samræmi við gildandi aðalskipulag, nema annað sé tekið fram og aðrar áætlanir, s.s. Svæðisskipulag höfuðborgar-svæðisins.
- Að leitað sé vistvænna lausna við þróun svæðisins
- Þróun svæðis verði á forsendum staðarins og dragi fram þau gæði sem hann býr yfir
- Að tekið sé tillit til athugasemda hagsmunaaðila sem fram hafa komið (sjá í viðhengi)

„Án alvöru hafnarsvæðis verður Hafnarfjörður ekki lengur Hafnarfjörður.“

-viðmælandi 2015

„Byggðin þarf að vera lágreist. Að öðrum kosti hverfur höfnin bak við steinkumbalda og gleymist.“

-viðmælandi 2015

ÖFLUGRI TENGING

Flensborgarhöfn liggur mitt á milli miðbæjar og hafnarinnar og gæti orðið öflug tenging þar á milli.

Gráa svæðið á myndinni sýnir skilgreint hafnarsvæði samkvæmt aðalskipulagi Hafnarfjarðar og það bleika er skilgreint miðbæjarsvæði. Skipulagssvæðið liggur á skilgreindu hafnarsvæði en hefur snertiflöt við miðbæjarsvæðið.

Góðar tengingar við íbúasvæði styrkja svæðið enn fremur. Þannig væri hægt að sjá fyrir sér nýtt miðbæjarsvæði með áherslu á staðsetningu nálægt höfninni og því lífi sem fylgir henni.

TENING MILLI SVÆÐA Eitt af meginmarkmiðum nýs skipulags við Flensborgarhöfn er að tengja saman miðbæ Hafnarfjarðar og Suðurhöfn.

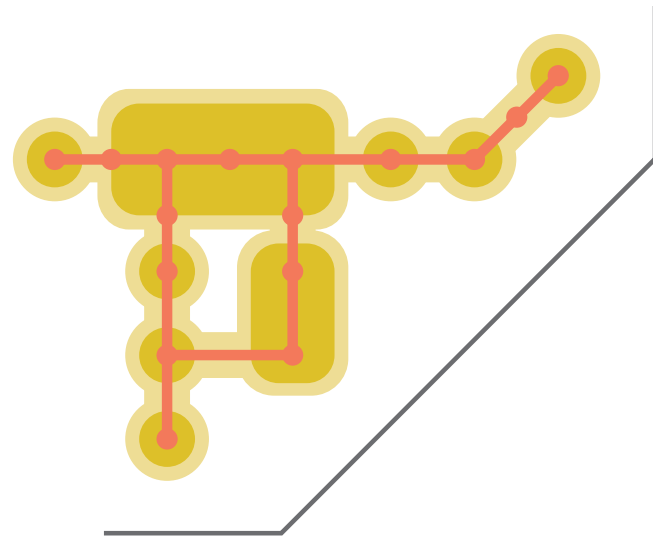
SAMHENGIR OG SVÆÐISSKIPULAG

Flensborgarhöfn liggur vel við stofntengingum á milli höfuðborgarinnar og flugvallar í Keflavík. Svæðið liggur líka vel við eldri byggð í bænum mitt á milli Suðurhafnar og miðbæjar Hafnarfjarðar.

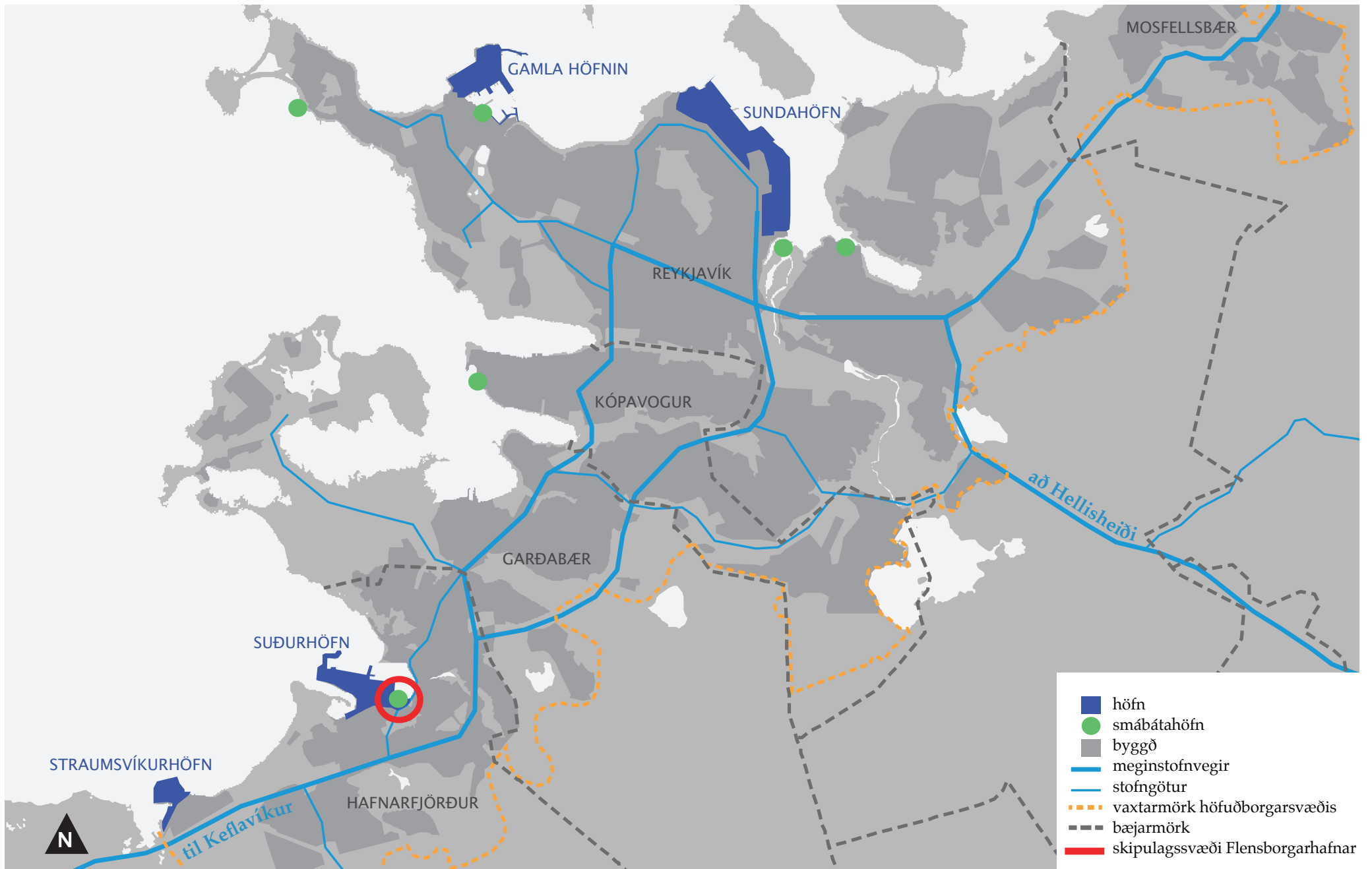
Suðurrhöfn í Hafnarfirði er bæði vöruflutningahöfn og fiskihöfn og ein af fjórum höfnum á höfuðborgarsvæðinu. Stutt frá, suður með sjó er Straumsvíkurhöfn sem þjónustar álverið í Straumsvík. Hinar tvær hafnirnar eru Gamla höfnin í Reykjavík og Sundahöfn sem tilheyrir báðar Faxaflóahöfnum. Á kortinu má líka sjá staðsetningu smábátahafna á höfuðborgarsvæðinu sem eru þó með mismikla þjónustu.

Þróun svæðis við Flensborgarhöfn samrýmist markmiðum nýsamþykktu **Svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins** til 2040. Leiðarljósið er sjálfbær þróun með blandaðri landnotkun, þéttingu byggðar og vistvænum samgöngum. Í skipulaginu er líka fjallað um að „sveitarfélögin á höfuðborgarsvæðinu eru ólík og mikilvægt er að hvert þeirra fóstri sín sérkenni til að allir geti fundið byggð við sitt hæfi.“

Borgarlína gegnir lykilhlutverki í Svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins til 2040 og tengir kjarna sveitarfélaga á höfuðborgarsvæði með samgöngu- og þróunarási. Ennfremur kemur þar fram: „Uppbyggingu íbúða og atvinnu verður beint í sem mestum mæli inn á svæði sem njóta almenningssamgangna til að nýta gæði lands sem best og draga úr bílaumferð.“

Uppbyggingu á höfuðborgarsvæðinu er beint inn á svæði sem njóta nálægðar almenningssamgangna. Mynd úr Svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins 2040.

STAÐSETNING OG SAMHENGÍ FLENSBORGARHAFNAR Á HÖFUÐBORGARSVÆÐINU

	2	SKIPULAGS- OG LÓÐARMÁL
	2.1	Aðalskipulag Hafnarfjarðar 2013-2025 Hafnarsvæði (2.2.7) Verslun og þjónusta (2.2.3) Strandsvæði (2.2.17)
	2.2	Gildandi deiliskipulag Suðurhöfn deiliskipulag Strandgata 75 Hvaleyrarbraut 3
	2.3	Deiliskipulag aðliggjandi svæða Suðurhöfn deiliskipulag Íbúasvæði deiliskipulag
	2.4	Lóðarmál

AÐALSKIPULAG HAFNARFJARÐAR 2013–2025

Hafnarfjarðarhöfn samanstendur af annars vegar Suðurrhöfn sem Flensborgarhöfn er hluti af og hins vegar Straumsvíkurrhöfn sem þjónustarálverið. Vaxtarrými hafnarstarfsems í Suðurrhöfn er talið verða fullnýtt innan nokkurra ára. Samkvæmt eldri skipulagsáætlunum er gert ráð fyrir nýrri hafnaraðstöðu vestan við Straumsvík sem myndi byggjast upp í samhengi við iðnaðarsvæði í hrauninu sunnan Hafnarfjarðar. Skipulagi nýrrar hafnar er frestað í nágildandi aðalskipulagi Hafnarfjarðar 2013–2025. Hluti svæðisins er á náttúruminjasrá og enn á eftir að gera rannsóknir á hagkvæmni hafnarinnar og umhverfismat.

Skipulagssvæðið við Flensborgarhöfn nær yfir skilgreint hafnarsvæði H2, hluta svæðis H1 og verslunar- og þjónustusvæðanna VP7 og VP12. Aðalskipulagið var endurskoðað árið 2014 og þá var landnotkun svæðis H2 breytt úr íbúðarsvæði, verslun og þjónustu í hafnarsvæði með heimild fyrir verslun og þjónustu. Enn fremur kemur þar fram:

Hafnarsvæði -2.2.7

Flensborgarhöfn (H2)

„Í Flensborgarhöfn (H2) er markmiðið að skapa aðlaðandi frístundahöfn og aðstöðu fyrir siglingaþróttir. Þar verður einnig smábátahöfn áfram og svæði fyrir hafntengda þjónustu. Í gildandi skipulagi er þetta svæði markað sem blanda af íbúðarsvæði og verslunar- og

þjónustusvæði. Í þessari endurskoðun er notkun þess breytt, þannig að það verður nú skilgreint sem blanda af hafnarsvæði og verslunar- og þjónustusvæði. Hlutverk þessa svæðis fyrir útivist og frístundasiglingar verður eftt, m.a. með uppbyggingu tengdri miðbænum og höfninni.

Svæðið blasir við miðbænum og nágrenni hans, og nálægð við sjóinn gerir það eftirsóknarvert fyrir jafnt fólk og fyrirtæki. Ímynd fyrirtækja er orðinn mun snarari samkeppnisþáttur en áður fyrr, bæði gagnvart markaðnum og samkeppni um gott og sérhæft vinnuafli sem gerir kröfur til vinnuumhverfis. Mjög mikilvægt er því að hér sé vandað til mannvirkjagerðar og nýttir til fullnustu þeir möguleikar sem staðsetning þess býður upp á. Á svæðinu er ýmis eldri starfsemi sem þarf fá nýtt hlutverk eða víkja. Þar er einnig starfsemi sem æskilegt er að geti þrífist áfram á svæðinu, einkum smábátahöfn og siglingaklúbbur. Einnig ber að skoða hvort slippurinn, dráttarbrautin og gamla Íshúsið geti orðið tenging milli fyrri tíma og nútíma. Mikilvægt er að svæðið verði notað fyrir fjölbreytta starfsemi, og má hugsa sér blöndu af skrifstofum og þjónustustarfsemi sem tengist hafinu á einhvern hátt, söfnum, veitingastöðum, gistiaðstöðu, og að sjálfsgöðu smábátahöfn, siglingaklúbbnum og tengdri starfsemi.

Sérstakir skilmálar: Á þessu svæði er leyfilegt að staðsetja verslanir og þjónustustarfsemi tengda höfninni.”

Með nýju skipulagi þyrfti að endurskoða kafla í greinagerð um svæði H1 en það er meðal annars skilgreint sem fiskihöfn og vöruflutningahöfn í nágildandi skipulagi.

Suðurrhöfn (H1)

„Miðað er við að Suðurrhöfn (H1) verði áfram megin fiskihöfn höfuðborgarsvæðisins, vöruflutningahöfn og miðstöð skipasmíða og viðhaldsþjónustu við skipaflotann. Megin markmið í skipulagi hafnarsvæðisins eru að skapa skilyrði og bestu aðstæður til öflugrar þróunar fyrir hafnsækna starfsemi og að skapa aðstöðu fyrir uppbyggingu skipaviðhaldsiðnaðar. Gera þarf ráð fyrir að hægt verði að taka á móti og þjónusta farþegaskip í Suðurrhöfninni. Miklir þróunarmöguleikar eru í Suðurrhöfn sem verður miðstöð útgerðar, vöruflutninga og skipaviðgerða. Suðurrhöfnin hefur verið stækkuð með landfyllingu og útbúið stórt athafnasvæði og aðastaða fyrir útgerð, fiskmarkað og flutningafyrirtæki. Einnig er þar olfubryggja og olfugeymar, sem fjallað er um í áhættumati Höfuðborgarsvæðisins og í umhverfismati aðalskipulagsins. Með nýjum ákvæðum um hafnarvernd er sá hluti hafnarsvæðanna sem vöruflutningar fara um lokaður fyrir allri almennri umferð.”

Verslun og þjónusta -2.2.3

Svæði á Hvaleyrarholti (VP7)

Verslun við Hvaleyrarbraut, og tvær við Melabraut

Strandgata 75 (VP12)

Verslun, veitingastaður, sjúkrahjálfun

Almenn ákvæði:

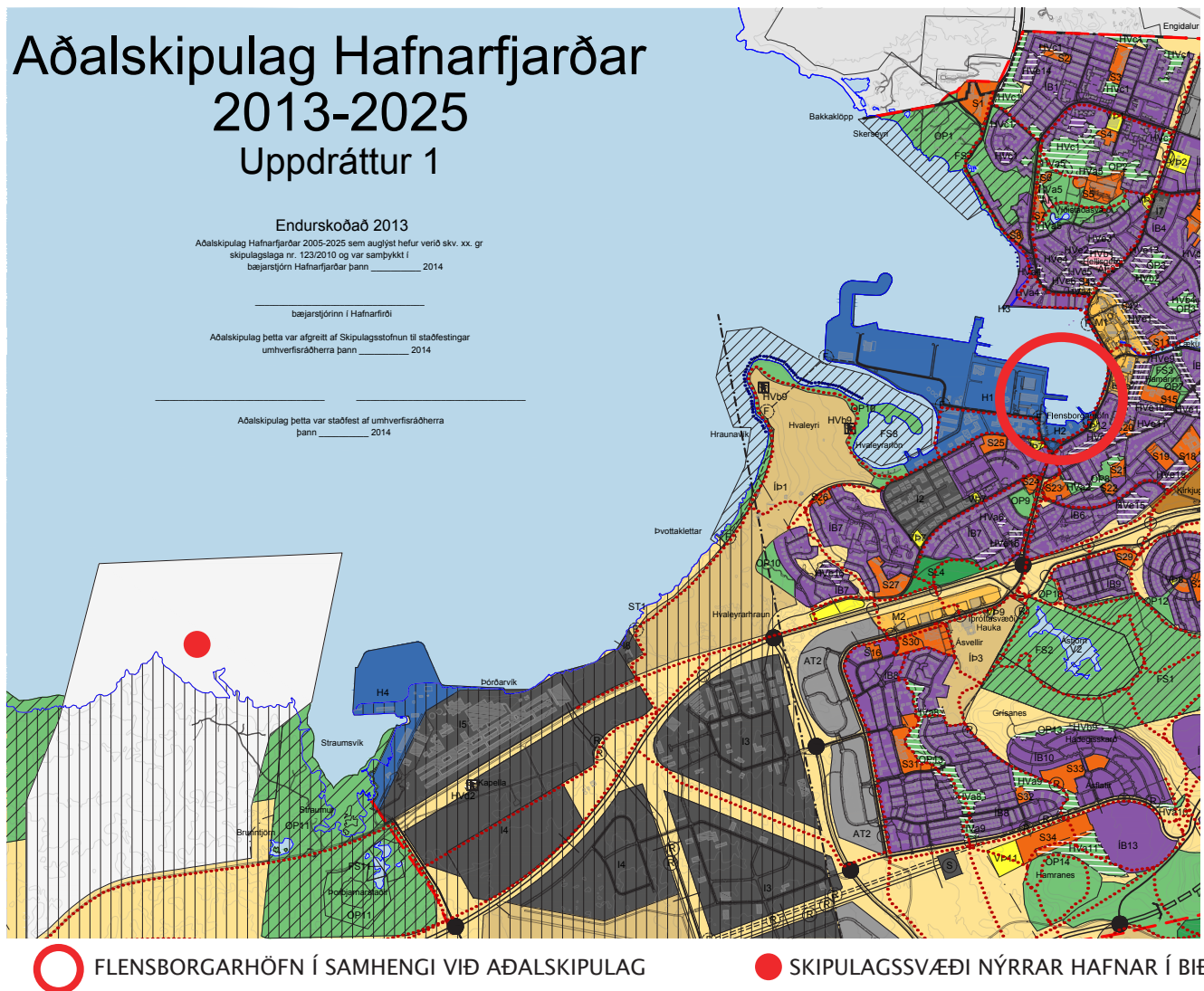
“Á verslunar- og þjónustusvæðum skal fyrst og fremst gera ráð fyrir verslunum og þjónustutarfsemi sem þjónar viðkomandi hverfi. Þar sem aðstæður leyfa má gera ráð fyrir íbúðum á verslunar- og þjónustusvæðum, sérstaklega á efri hæðum bygginga.”

Strandsvæði -2.2.17

Almenn ákvæði:

„Gert er ráð fyrir að strandlengja Hafnarfjarðar (ST1) verði vernduð að svo miklu leyti sem kostur er. Stórum hluta strandlengjunnar við Hafnarfjörð hefur verið raskað, m.a. með hafnargerð og sjóvarnargörðum. Allt skólp fer nú um hreinsi- og dælustöð sem er staðsett við Hraunavík. Frárennsli þaðan er dælt í sjó, um 2 km. vegalengd út fyrir fjörumörk en nauðsynlegar neyðarútrásir eru á kerfinu sem liggja í sjó út niður fyrir lægstu fjörumörk. Strandsvæði Hafnarfjarðar sunnan Hval-eyrarholts telst lítið snortið (flokkur B) en þar fyrir austan og norðan sem nokkuð snortið (flokkur C). Langtímamarkmið er að strandsvæðið verði allt í flokki B hið minnsta.

Í tengslum við þessa framkvæmd var lagður útivistarstígur meðfram strandlengju bæjarins frá Langeyrarmölum allt að Hvaleyri. Með því er verið að auka tækifæri almennings til útivistar og um leið opna fyrir að íbúar skoði og njóti strandlengjunnar. Innan þessa svæðis eru þrjú svæði sem eru á náttúruminjasrá auk þess sem einu óröskuðu fjörur Hafnarfjarðar er að finna í og vestan við Straumsvík. Fjörurnar hafa því mikið verndargildi auk þess að vera vinsæl útivistarsvæði.”

GILDANDI DEILISKIPULAG

Skipulagssvæðið sem um ræðir nær yfir þrjá reiti innan deiliskipulags hafnarsvæðisins og tvö deiliskipulagssvæði utan hafnarsvæðisins. Yfirlit hér yfir stærðir og byggingamagn eru teknar saman frá gildandi skipulagsuppdráttum og greinagerð hvers svæðis. Vísað er í upprunaleg gögn og mæliblöð fyrir frekari upplýsingar.

Nýtt skipulagssvæði er afmarkað með rauðri punktalínu á skipulagsuppdraetti til hliðar.

Suðurhöfn deiliskipulag

Alark arkitektar, mars 2000
(með síðari breytingum)

Reitur 1

Gildandi skipulag gerir ráð fyrir nýbyggingum meðfram Strandgötu, aðkomu inn á svæðið beint úr hringtorgi og bílastæði sem nær yfir stóran hluta svæðisins. Lóðir við Strandgötu 92 og 94 detta út samkvæmt skipulaginu og fara undir umferðarmannvirki.

Stærð reits:

u.þ.b. 28.000 m²

Heimild til að endurbyggja:

Strandgata 84 og Strandgata 90.

Leyfilegt byggingamagn á reit:

7425 m²

(nýtingahlutfall allt að 0,6)

Reitur 2.1

Gildandi skipulag gerir ráð fyrir hafnsækinni starfsemi á reitnum og leyfi til að endurbyggja allar byggingar nema eina.

Stærð reits (innan rauðu línu):

u.þ.b. 23700 m²

Heimild til að endurbyggja:

Óseyrarbraut 1, 3,5-7 og Hvaleyrarbraut 4-6,

Leyfilegt byggingamagn á reit:

9480 m²

(nýtingahlutfall 0,4)

Reitur 4.1

Gildandi skipulag gerir ráð fyrir fiskihöfn á reitnum og fisktengdri starfsemi. Þar er nú starfandi vöruhótel, fiskmarkaður, fiskvinnsla og skrifstofuhúsnæði.

Umferð almennings verður takmörkuð um bakkasvæðið til að auka öryggi, með hliðum við Suðurgarð og Fornubúðir. Gert er ráð fyrir færslu Cuxhavengötu um ca. 30 metra til vesturs.

Stærð reits:

u.þ.b. 32.500 m²

Heimild til að endurbyggja:

Engin

Leyfilegt byggingamagn á reit:

9966 m²

(nýtingahlutfall 0,4)

Suðurgata - Hamarsbraut

deiliskipulag samþykkt 20.mái 2010

Strandgata 75 er á lóð fyrir verslun og þjónustu.

Heimilt er að hafa sérhæft íbúðahúsnæði á efri hæðum hússins t.d. fyrir hvíldarinnlögn sjúklinga.

Nýtingarhlutfall lóðar fullnýtt

Stærð reits:

2808,7 m²

Heimild til að endurbyggja:

Engin

Leyfilegt byggingamagn á reit:

2585,4 m²

(nýtingahlutfall 0,92)

Hvaleyrarbraut 3

deiliskipulag samþykkt 5.ágúst 1994

Lóðin tilheyrir skipulagi með fjölbýlishúsum við Suðurbraut. Inn á lóðinni er gert ráð fyrir verslun og þjónustu með möguleika á íbúðum á efri hæð á lóðinni.

Stærð reits:

3114,9 m²

Heimild til að endurbyggja:

Viðbyggingarmöguleikar

Leyfilegt byggingamagn á reit:

1310 m²

DEILISKIPULAG AÐLIGGJANDI BYGGÐAR Á SUÐURHÖFN

Suðurhöfn deiliskipulag Alark arkitektar, mars 2000 (með síðari breytingum)

Skipulagið gerir ráð fyrir hafnsækinni starfsemi á svæðinu, skipaviðhalds- og þjónustuiðnaði, almennri hafnarstarfsemi, þ.e. vöruflutningum og starfsemi þeim tengdri, fiskihöfn og frístundahöfn. Allt hafnarsvæðið næst hafnarbökkum er ætlað starfsemi sem þarfnast aðgangs að þeim. Svæðið er að mestu á landfyllingu og í 4,5 metrum yfir sjávarmáli.

Umferð almennings er takmörkuð um bakkasvæðið til að auka öryggi og gert er ráð fyrir hliðum við Suðurgarð og Fornubúðir. Nýtingarhlutfall á lóðum er áætlað á bilinu 0,2-0,6, mismunandi eftir svæðum og reitum.

Hafnsækin starfsemi er sú starfsemi sem þjónustar hafnarsvæðin 4 og 5 (sjá hér að neðan) sem og almenna fiskvinnslu.

Reitur 2

Svæði ætlað hafnasækinni starfsemi s.s. fiskverkun, veiðarfærageymslur eða netagerð. Nýtingarhlutfall lóða á svæðinu er allt að 0,4.

Reitur 3 deiliskipulag Bátaskýli Suðurhöfn samþykkt 24.júlí 2013

Á svæðinu eru 26 bátaskýli notuð til frístundaveiða. Svæðið liggur að Hvaleyrarlóni sem er friðlýst svæði. Siglingaleið inn í lónið er ekki alltaf tryggð.

Reitur 4.2

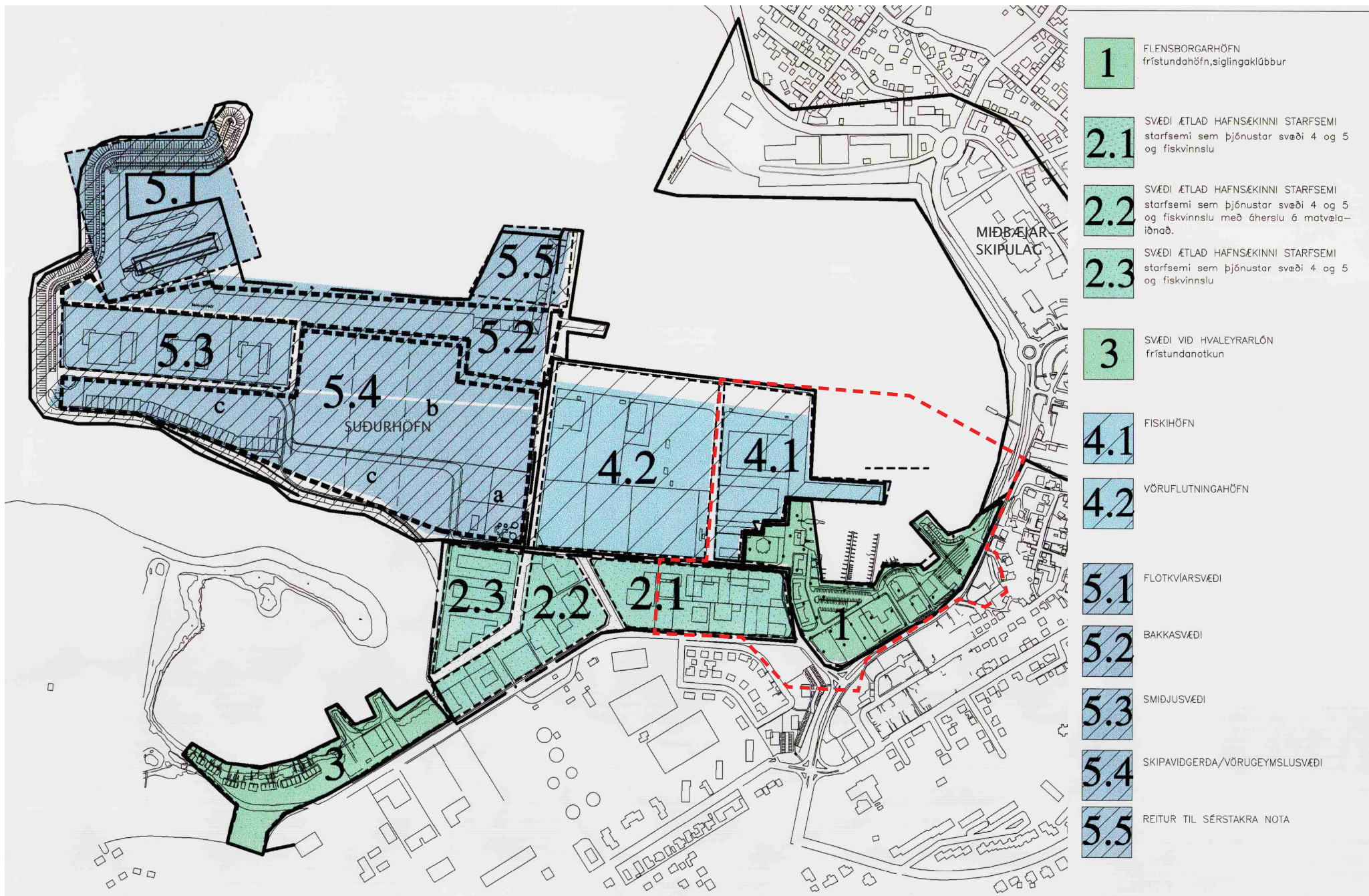
Svæði ætlað vöruflutningum og geymslum. Gert er ráð fyrir að vöruafgreiðsla af reitnum fari fram Óseyrarbrautarmegin og eiginleg hafnarstarfsemi hafnarmegin. Lóðir 8-14 við Óseyrargötu eru óbyggðar en þar má rísa randbyggð sem myndi styrkja götummyndina. Hámarkshæð bygginga er 13 metrar. Gert er ráð fyrir færslu Cuxhavengötu um ca. 30 metra til vesturs.

Hámarksnýtingarhlutfall lóða á svæðinu er 0,4.

Reitur 5

Svæði ætlað viðhalds- og viðgerðarþjónustu við fiskiskip ásamt vörugeymslusvæði. Gert ráð fyrir hafnsækinni starfsemi og þjónustu allt frá afgirtum geymslusvæðum til skipasmiðju auk viðlegukants á norðanverðri fyllingunni og aðstöðu fyrir flotkvíar. Stórar byggingar að hæð frá 6,5m upp í 23m. Þó er heimilt að leyfa einstaka hærri mannvirki eins og krana eða síló.

Hámarksnýting einstakra lóða er 0,3.

DEILISKIPULAG AÐLIGGJANDI BYGGÐAR Á ÍBÚÐASVÆÐUM

1/ Lónshverfi

deiliskipulag samþykkt 25.04.2006

ASK arkitektar

5-6 hæða fjölbýlishús til íbúðanota með sameiginlegu opnu svæði.

2/ Hólabraut/Hvaleyraryöllur

deiliskipulag samþykkt 15.október 1996

Bæjarskipulag Hafnarfjarðar

Sex þriggja hæða fjölbýlishús með allt að 42 íbúðum. Tvö stór leiksvæði eru á svæðinu.

3/Fjölbýlishús við Suðurbraut

deiliskipulag samþykkt 5.ágúst 1994

Ársæll Vignisson arkitekt

Skipulag gerir ráð fyrir þremur fjölbýlishúsum með allt að 38 íbúðum. Vestast á svæðinu er gert ráð fyrir verslun/þjónustu með möguleika á íbúðum á efri hæð.

4/Suðurgata/Ásbraut

deiliskipulag samþykkt 5.júní 1989

Samtals 24 íbúðir.

5/Suðurbær sunnan Hamars

deiliskipulag 23.maí 2014

Innan svæðisins er fjölbreytt og blönduð byggð, friðlýst svæði Hamarsins og nokkrir leikvöllir.

6/ Suðurgata/Hamarsbraut

deiliskipulag samþykkt 20.maí 2010

Gróið íbúasvæði með aðallega einbýlishúsum byggðum á árunum 1906-1988.

7/ Miðbær Hafnarfjarðar

deiliskipulag samþykkt 14.júní 2001

Teiknistofa Sigurþórs Aðalsteinssonar og

Teiknistofa Gylfa Guðjónsson og félagar ehf.

Miðbær Hafnarfjarðar er miðstöð opinberrar þjónustu í Hafnarfirði og skal efla sem einn af helstu kjörnum verslunar, þjónustu og menningar á höfuðborgarsvæðinu.

Markmið skipulags miðbæjarins er að þar sé mikið framboð verslunar og þjónustu og líflegt mannlíf og menningarstarfsemi sem laði að bæði íbúa og ferðamenn.

8/Norðurbakki

deiliskipulag samþykkt 10.12.2004

Batteríið arkitektar og

Halldór Guðmundsson arkitekt

4-5 hæða fjölbýlishús næst bakkanum en við eldri byggð eru 2-3 hæða hús. Skv. skipulagi er einnig gert ráð fyrir smábátabryggju.

LÓÐAMÁL

Alls eru 29 lóðir innan skipulagssvæðis. Fjórar eru auðar lóðir og tvær þeirra eru ætlaðar undir umferðamannvirki samkvæmt gildandi skipulagi. Flestar lóðirnar eru í eigu Hafnarfjarðarhafnar. Tvær þeirra eru í eigu Hafnarfjarðarbæjar og ein er að hluta til í einkaeigu. Nokkrar lóðir eru leigðar á erfðafestu. Verið er að endurnýja þá samninga sem runnið hafa út.

Taflan sýnir lista yfir allar þær lóðir sem eru innan skipulagsmarka, núverandi starfsemi, fjöldi lóðarhafa á hverri lóð og tímaramma lóðarleigusamnings.

Helstu stærðir:

Skipulagssvæði alls	
(innan rauðu línu)	19,3 ha
Skipulagssvæði á landi	12,8 ha
Skipulagssvæði á sjó	6,5 ha
Stærðir lóða alls	8,1 ha
Umferðamannvirki svæði	4,7 ha

Byggingamagn á svæðinu er alls **29.175,9 m²**
Nýtingahlutfall á skipulagssvæðinu öllu er að meðaltali **0,24**

LÓÐ	STARFSEMI	LÓÐAR-HAFAR	LÓÐAREIGANDI	BYGGINGAR-ÁR	GILDISTÍMI LEIGUSAMNINGS	STÆRÐ LÓÐAR (m2)
Strandgata 75	Veitingastaðir og sjúkrabjálfun	3	Hafnarfjarðarbær	1946	erfðafesta	2808.7
Strandgata 82	Slippur	1	Hafnarfjarðarhöfn	1946	erfðafesta	3432.5
Strandgata 84	Verkstæði	1	Hafnarfjarðarhöfn	1962/1989	erfðafesta	1820.2
Strandgata 86	Auð lóð	An lóðarhafa	Hafnarfjarðarhöfn	-	enginn samningur	1741.3
Strandgata 86A	Spennistöð	1	Hafnarfjarðarhöfn	1999		40.0
Strandgata 88	Siglingaklúbbur	1	Hafnarfjarðarhöfn	1998	1. janúar 2022	1944.3
Strandgata 88B	Olíugeymir	1	Hafnarfjarðarhöfn	-	1. mars 2029	55.2
Strandgata 90	Íshús Hafnarfjarðar	1	Hafnarfjarðarhöfn	1944	4. janúar 2023	1683.8
Strandgata 90*	Íshús Hafnarfjarðar	1	eignarlóð	1944	eignarlóð	3200.0
Strandgata 92	Auð lóð	1	Hafnarfjarðarhöfn	-	4. janúar 2023	1571.4
Strandgata 94	Auð lóð	1	Hafnarfjarðarhöfn	-	4. janúar 2023	481.6
Fornubúðir 1	Fiskvinnsla	2	Hafnarfjarðarhöfn	1996	31. desember 2022	2457.0
Fornubúðir 3	Fiskmarkaður	1	Hafnarfjarðarhöfn	1988	31. desember 2022	10606.2
Fornubúðir 5	Vörugeymsla	1	Hafnarfjarðarhöfn	1998	31. desember 2022	14858.1
Fornubúðir 8	Blandað	Fleiri en 3	Hafnarfjarðarhöfn	1991	10. janúar 2015	950.2
Fornubúðir 10	Blandað	Fleiri en 3	Hafnarfjarðarhöfn	1990	11. janúar 2014	860.0
Fornubúðir 12	Blandað	Fleiri en 3	Hafnarfjarðarhöfn	1985	11. janúar 2009	828.0
Fornubúðir 14	Athafnalóð	Án lóðarhafa	Hafnarfjarðarhöfn	-	6. janúar 2014	437.5
Hvaleyra braut 2	Verkstæði	3	Hafnarfjarðarhöfn	1991	1. janúar 2013	3599.9
Hvaleyra braut 3	Krónan	3	Hafnarfjarðarbær		erfðafesta	3114.9
Hvaleyra braut 4-6	Iðnaður	1	Hafnarfjarðarhöfn	1962-1991	1. nóvember 2046	3000.0
Hvaleyra braut 8-10	Iðnaður	1	Hafnarfjarðarhöfn	1962	31.06.2012	3000.0
Hvaleyra braut 12	Auð lóð	Án lóðarhafa	Hafnarfjarðarhöfn	-	enginn samningur	1500.0
Óseyra braut 1	Brettasmiðja	1	Hafnarfjarðarhöfn	1962-1969	1. maí 2020	3238.2
Óseyra braut 2	Kænan	2	Hafnarfjarðarhöfn	1988	1. mars 2038	2363.2
Óseyra braut 3	Iðnaður	1	Hafnarfjarðarhöfn	1962-1978	1. júní 1987	1500.0
Óseyra braut 4	Hafnarskrifstofa	1	Hafnarfjarðarhöfn	1994	1. apríl 2019	2921.2
Óseyra braut 5-7	Iðnaður	1	Hafnarfjarðarhöfn	1961-1971	1. janúar 1984	3000.0
Óseyra braut 9-11	Fiskverkun	1	Hafnarfjarðarhöfn		1. september 1981	3000.0
Cuxhavengata 2	Hafnarvog	1	Hafnarfjarðarhöfn		1. mars 2085	1463.6
						81477.0

FLESTAR LÓÐIR INNAN SVÆÐISINS TILHEYRA HAFNARFJARÐARHÖFN

3	GREINING Á STÆRRRA SVÆÐI
3.1	Þróun og saga -Helstu atriði úr sögu hafnarinnar -Herforingjaráðskort frá 1909 -Byggð við sjó
3.2	Landnotkun og starfsemi -Nærbyggjandi starfsemi -Starfsemi í Suðurrhöfn
3.3	Opin svæði
3.4	Umhverfi og náttúra -Náttúrufar -Umhverfiseftirlit -Veðurfar
3.5	Samgöngur -Akandi umferð -Almenningssamgöngur -Gangandi og hjólandi umferð

ÞRÓUN OG SAGA

Saga Hafnarfjarðar er samofin sögu hafnarinnar og er bæjarins fyrst getið í Landnámu m.a. fyrir góð hafnarskilyrði. Flensborg, Fornubúðir og Hvaleyrri eru örnefni sem koma víða fyrir í merkri sögu bæjarins en henni er gert ítarleg skil í bókunum *Sögu Hafnarfjarðar 1908-1983* og *Höfnin -Saga Hafnarfjarðarhafnar*. Enskir og þýskir kaupmenn settu mark sitt á svæðið fyrr á öldum en undanfarna áratugi hafa talsverðar landfyllingar og uppbygging á breytt landslagi mikið.

Skýringaruppdráttur á síðunni til hliðar sýnir upprunalega strandlínu (dökk grá) og núverandi strandlínu lagðar saman. Ljósgráa svæðið sýnir hversu mikið hefur verið fyllt upp í seinni tíð, aðallega fyrir umferðar- og hafnarmannvirki.

Í byrjun 20.aldar var tenging íbúa sterk við höfnina og algengt var að einkabryggjur kaupmanna eða annarra lágu beina leið frá byggð og út í sjó.

„Flóki kom í Hafnarfjörð
–þeir fundu hval á eyri
einni út frá firðinum og
kölluðu þar Hvaleyri“

-úr Landnámu frá 12.öld

Minnismerki við Flensborgarhöfn um um fyrstu lúthersku kirkjuna sem var byggð á Íslandi (1533) eftir þýska listamannin Lupus
Mynd -Már Sveinbjörnsson

HELSTU ATRIÐI ÚR SÖGU HAFNARINNAR

- 1413 Ensk kaupskip fara að venja komur sínar í Hafnarfjörð og stunda verslun við Fornubúðir (þar sem smábátahöfnin er í dag)
- 1468 Hansakaupmenn far að stunda verslun í Hafnarfirði (og fram til 18.aldar).
- 1537 Þýskir kaupmenn reisa lúterska kirkju á Háagrandu
- 1753 Fyrsta þilskipaútgerð í Hafnarfirði á vegum Innréttinga Skúla Magnússonar
- 1805 Bjarni Sívertsen reisir skipasmíðastöð í Jófríðarstaðalandi (við Flensborgarhöfn)
- 1908 Hafnarfjörður verður kaupstaður og hafnarsjóður stofnaður ári síðar
- 1913 Hafskipabryggja vígð við Norðurbakkann, Gullfoss eitt af fyrstu skipum sem leggur þar að.
- 1969 Framkvæmdum lýkur við Straumsvíkurhöfn í tengslum við opnun álversins.
- 1969 Fyrsta flotbryggja landsins gerð við smábátahöfnina við Óseyri
- 1975 Óseyrarbryggja byggist
- 1978 Tillögur að skipulagi Suðrhafnarinnar lagðar fram
- 1987 Fiskmarkaðurinn tekur til starfa
- 1996 Seinni hluti Suðrhafnarinnar byggist upp
- 2004 Hafnarstarfsemi Norðrhafnarinnar legst af og er flutt í Suðrhöfnina
- 2005 Frágangur fráveitulagna og strandstígur lagður og fyrsta skemmtiferðaskipið leggst að höfn í Hafnarfirði

STRANDLÍNA 1909, EINKABRYGGJUR OG SEINNI TÍMA LANDFYLLINGAR

HERFORINGJARÁÐSKORT FRÁ 1909

Á dönsku herforingjaráðskorti frá 1909 sést hin upprunalega strandlína Hafnarfjarðar.

Þar sést líka hvar hinn gamli Flensborgarskóli stóð þar sem nú er svæði Flensborgarhafnar og lækurinn sem rann til sjávar þar sem smábátahöfnin er í dag. Lækinn má í dag sjá upp á yfirborði rétt við Suðurbæjarlaugina en svo hverfur hann í stökk neðanjarðar.

Fyrir miðju myndarinnar sést húsið þar sem nú er Fjörukráin (1), vinstra megin við húsið er Illabrekka (2) sem er í dag kölluð Vesturhamar. Á flóði þurfti að fara upp fyrir brekkuna til að komast vestur eftir að Óseyri þar sem nú er smábátahöfnin (3).

Ljósmynd: Byggðasafn Hafnarfjarðar

Algengt var að sjá einkabryggjur liggja beina leið frá byggð og út í höfnina.

Ljósmynd: Sæmundur Guðmundsson (1925), Byggðasafn Hafnarfjarðar

BYGGÐ VIÐ SJÓ

Fjarðargatan og bílastæði við verslunarmiðstöðina Fjörð eru að mestu á landfyllingum á milli byggðar og strandlengjunar. Umferðamannvirki rjúfa tengsl byggðarinnar við sjóinn en fjarlægð frá sjó að verslunarmiðstöðinni eru um 75 metrar.

Fyrr á öldum stóð það hús sem Fjörukráin (D) í Víkingaþorpinu er í núna við sjávarkambinn en með seinni tíma landfyllingum er orðin um 40 metra fjarlægð frá húsinu til strandar.

Sú starfsemi í bænum sem tengist sjónum mest er við Suðurhöfn en svæðið þar er afgirt vegna öryggisástæðna og óaðgengilegt almenningi (merkt dökkgráu).

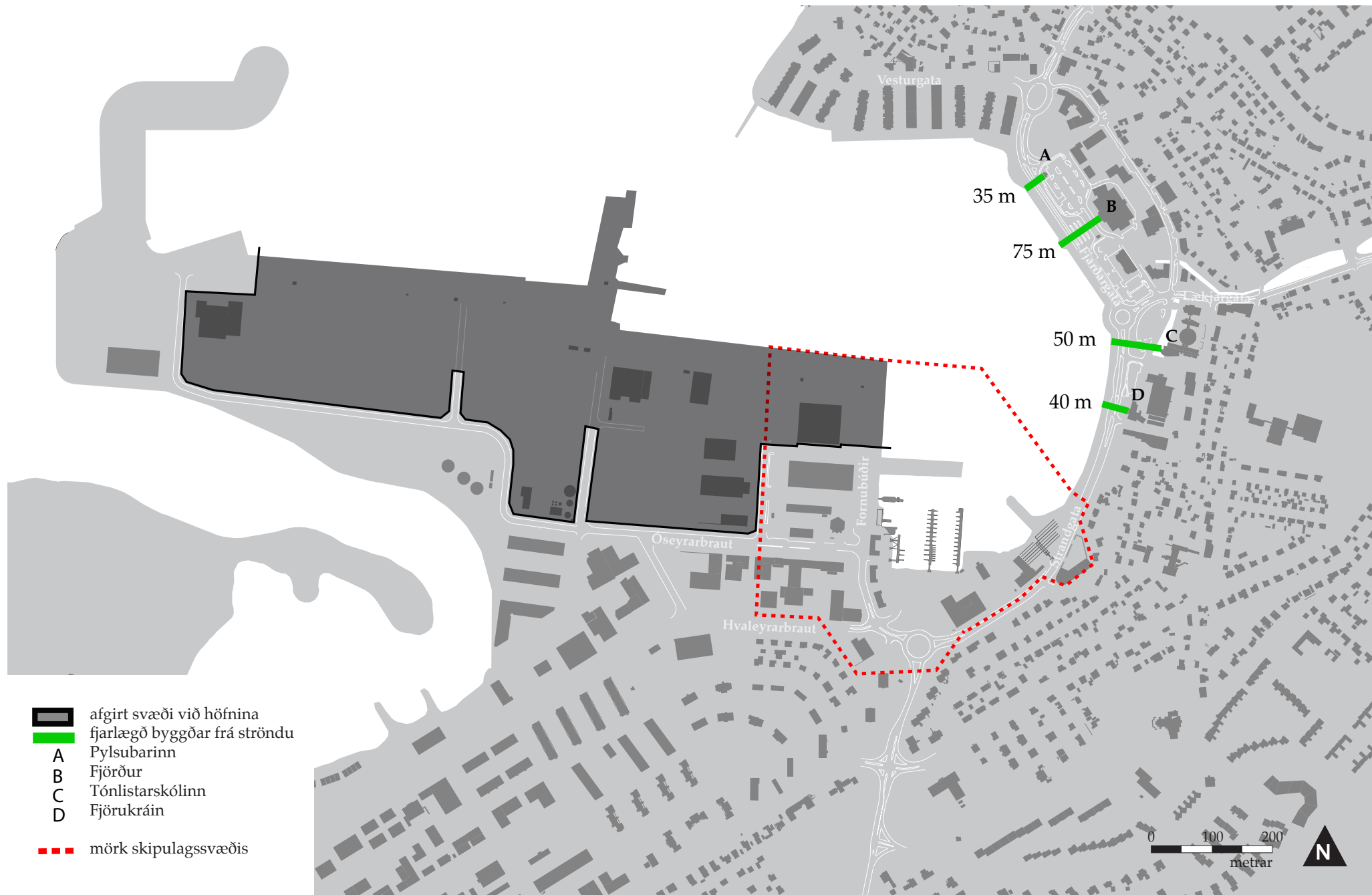
Með nýju skipulagi við Flensborgarhöfn er tækifæri til að tengja mannlíf betur við sjávarsíðuna án þess að skilja á milli með umferð eða bílastæðum.

Aðgengi að höfninni er takmarkað vegna öryggisástæðna. Mynd tekin við Fornubúðir.

Strandstígurinn liggur meðfram sjávarsíðunni en umferðamannvirki rjúfa tengsl við byggðina næst sjónum.

LANDNOTKUN

Landnotkunarkort sýnir blandaða starfsemi við fjarðarbotninn meðfram ströndinni. Í miðbæ Hafnarfjarðar eru helst verslanir, þjónusta og stofnanir. Á Suðurböfninni, vestan megin við skipulagssvæðið er hafnarstarfsemi ásamt annarri iðnaðarstarfsemi.

Á kortinu er starfseminni skipt upp í starfsemi sem tengist höfninni beint (hafnsækin), starfsemi sem tengist sjávarútvegi en byggir tilvist sína ekki endilega við staðsetningu við höfnina og svo önnur iðnaðarstarfsemi. Iðnaðarstarfsemi og starfsemi tengd sjávarútvegi teygir sig líka meðfram holtinu vestur þar sem íbúasvæði taka við.

Blönduð starfsemi, verslanir, og skapandi starfsemi er þéttust á miðbæjarsvæðinu en er farin að teygja sig í auknum mæli í átt að og inn á skipulagssvæðið við Flensborgarhöfn.

Suður og austur af skipulagssvæðinu, með hlífðunum er ýmis þjónusta innan íbúahverfa s.s. skólar, sundlaug, kirkja og einstaka verslun.

Landnotkunarkort miðast við starfsemi á fyrstu hæð en það er helst í tilvikum verslunar eða veitingastaða þar sem starfsemi er önnur á efri hæðum, t.d. skrifstofur eða íbúðir.

NÆRLIGGJANDI STARFSEMI

Beint norður af Flensborgarhöfn er Norðurbakki þar sem nýlega byggðar íbúablokkir standa. Þaðan, suðvestur eftir ströndinni er miðbær Hafnarfjarðar sem teygir sig í átt að höfninni. **Fjörður verslunarmiðstöð** er miðpunktur miðbæjarins en sunnar í átt að höfninni tekur svo við **Hafnarfjarðarkirkja, íþróttahús, Víkingaþorpið** og **Gaflaraleikhúsið**. Víkingaþorpið samanstendur af veitingastað og hóteli og hefur mikið aðdráttarafl meðal erlendra ferðamanna.

Íbúahverfi Suðurbæjar er í næsta nágrenni Flensborgarhafnar en þar er **St. Jósepskirkja, Karmelklostrið** og **Suðurbæjarlaugin**. Vestan megin við Flensborgarhöfn, á milli iðnaðarsvæðis og íbúahverfis á Holtinu er **Kvikmyndasafn Íslands** sem varðveitir kvikmyndir og stendur fyrir kvikmyndasýningum í Bæjarbíói. Við Hvaleyrarlónið standa **bátaskýli** með dráttarbrautum niður að lóni fyrir frístundasiglingar.

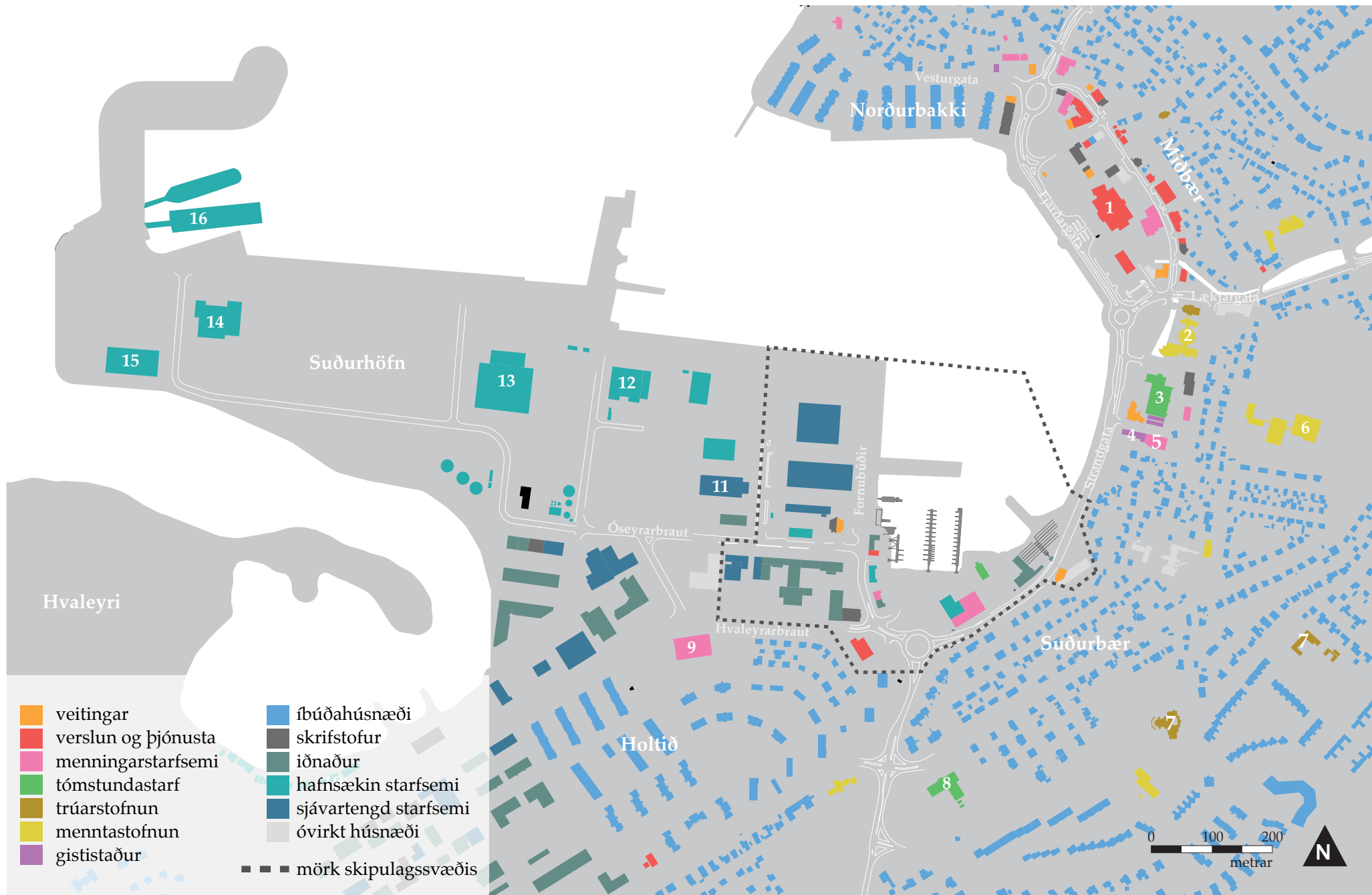
Bátaskýli við Hvaleyrarlón

Starfsemi merkt á korti

1. Fjörður verslunarmiðstöð
2. Hafnarfjarðarkirkja, safnaðarheimili og tónlistarskóli
3. Íþróttahúsið við Strandgötu
4. Víkingaþorpið
5. Gaflaraleikhúsið
6. Flensborgarskólinn
7. Kapólska kirkjan og klaustur
8. Suðurbæjarlaugin
9. Kvikmyndasafn Íslands
10. Bátaskýli við Hvaleyrarlón
11. Skrifstofur útgerðatengdra fyrirtækja
12. Fjarðarfrost frystigeymsla
13. Fjarðarfrost frystigeymsla (opnaðar 2015)
14. Ísfell, skrifstofur og söludeild
15. Trefjar, bátaframleiðsla ofl.
16. Flotkvíar

Víkingaþorpið er aðdráttarafl fyrir erlenda ferðamenn

STARFSEMI Í SUÐURHÖFN

Við Suðurhöfn er bæði hafnsækin starfsemi og annar iðnaður. Þar eru fyrirtæki sem þjónusta skip, útgerðir og fyrirtæki í hafnsækinni starfsemi. Vestast á höfninni er fyrirtækið **Trefjar** sem framleiðir smábáta og **Ísfell** sem sérhæfir sig í veiðarfæraþjónustu og sölu á útgerðarvörum. Þónokkrar auðar lóðir eru við höfnina.

Eimskip rekur vöruhótelid Fjarðarfrost þar sem boðið er upp á löndunarþjónustu og aðgang að frystigeymslu. Eimskip hefur einnig nýopnað nýja og mun stærri frystigeymslu við Suðurhöfn til geymslu á sjávarafurðum og neytendavörum. Vestast á höfninni eru tvær **flotkvíar** sem sinna skipaviðgerðum. Á hafnarbakkann koma **farmskip, togarar, fiskiskip** og **skemmtiferðaskip**. **Olíuskip** koma á ca mánaðar-fresti og skip með asfalt nokkrum sinnum á ári. Leiðslur liggja suður yfir hafnarsvæðið þar sem olíubirgðastöð Atlantsolíu og asfaltgeymar Hlaðbæjar-Colas standa og setja mark sitt á ásýnd hafnarinnar. Einnig koma að bakkanum skip með malarfarm og saltflutningaskip sem nýta sér saltgeymslur **Saltkaupa** við bakkann. **Hvalaskoðunarskip** koma reglulega til hafnar til að sækja farþega og skila þeim af sér og sjó-stangaveiði er stundum í boði. Ekki hefur fyrirtækjum í ferðaþjónustu þó tekist að festa rætur til lengri tíma.

Skipaumferð í Suðurhöfn

Uppistaða umferðar um Suðurhöfn eru togarar og farmskip. Á meðfylgjandi töflu kemur fram að 347 skip komu til Hafnarfjarðarhafnar árið 2014 en þar af komu 68 skip til Straumsvíkur. Sveifla í fjölda skipa milli ára getur verið vegna stærð skipa, stundum koma fá skip og stærri eða fleiri og minni. Frá árinu 2010 var byrjað að telja erlenda togara í sér flokki en áður voru þeir taldir með vöruflutningaskipum. Önnur skip eru t.a.m. ferðaþjónustuskip eða rannsóknarskip.

Ár	Farþega skip	Vörufl. Skip	Erlendir togarar	Íslenskir Togarar	Íslenskir Fiskib.	Önnur skip	Straums vík	Samtals
1997		292		142	455		79	968
1998		261		154	379		83	877
1999		229		140	339		84	792
2000		247		100	273		83	703
2001		268		83	421		80	852
2002		258		68	447		90	863
2003		263		58	383		91	795
2004		333		84	475		94	986
2005	2	290		101	179		93	665
2006	2	221		114	98		89	524
2007	2	233		131	39		88	493
2008	2	200		117	34		84	437
2009	4	165		90	59		81	399
2010	13	67	113	83	111		76	463
2011	6	86	116	87	77		75	447
2012	10	81	88	68	64	63	77	451
2013	9	67	103	72	30	17	73	371
2014	9	64	126	49	30	1	68	347

Skipakomur um Hafnarfjarðarhöfn

SÉÐ YFIR MIÐBÆ OG HÖFNINA
- - - - - mörk skipulagssvæðis

OPIN SVÆÐI

Opin svæði eru svæði sem hafa útivistargildi og eru ýmist skilgreind í aðalskipulagi og/eða í deiliskipulagi. Yfirlitið er ekki tæmandi fyrir bæinn allan heldur aðeins í næsta nágranni við skipulagssvæðið.

Opin græn svæði eru náttúruleg svæði, hraunbollar eða hamrar og sum þeirra friðlýst eða vernduð. Tún og vellir eru ræktuð svæði sem hafa þjónað sem tún á árum áður en Golfvöllurinn á Hvaleyrarholti tilheyrir golfklúbbnum Keili.

Til opinna svæða teljast einnig vatnasvæði s.s. lækir, lón eða strandstígurinn sem er vinsæll meðal gangandi og hjólandi og þaðan sem útsýnis nýtur út á sjó.

Þrjú torg á miðbæjarsvæði Hafnarfjarðar eru skilgreind í deiliskipulagi en útsýnisstæði á Suðurrhöfn er ekki sérstaklega nefndur í skipulagi.

Leikvellir eru einnig merktir á korti en þeir eru yfirleitt skilgreindir í deiliskipulagi.

Opin svæði -náttúruleg

1/Einarsreitur

-hraundrangar og sögulegar minjar s.s. saltfiskpurrrunarreitir og hraunhleðslur

2/Arnarklettur

-hraunmyndanir og mannvistarminjar, hverfisverndað

3/Hamarinn

-vinsælt útivistarsvæði, friðlýst 1984

4/Vestur Hamar

-útsýni yfir bæinn og höfnina

5/Hvaleyrarholt

-útivistarsvæði, að hluta hverfisverndað

Opin svæði -tún og vellir

6/Kirkjugarður Hafnarfjarðar

7/Jófríðarstaðatún

-gamalt tún, að hluta hverfisverndað vegna lækjarsytru, útsýnis og söguminja

8/Óla Run tún

-útivistarsvæði

9/Golfvöllur Hvaleyrarholti

Opin svæði -vatn

10/Hvaleyrarlón og Hvaleyrarhöfði

-friðlýst 2009 til að vernda lífríki og leirur. Mikilvægt búsvæði fugla og útivistar- og fræðslusvæði.

11/Hamarskotslækur

-í daglegu tali kallaður Lækurinn, á upptök sín annars vegar í Urriðakotsvatni og hins vegar í Lækjarbotnum

12/Lækur í Jófríðarstaðartúni

-er leiddur í stökk undir Hringbraut við Suðurbæjarlaug en upprunalega lá út í fjöru við Flensborgarhöfn

13/Strandstígurinn

-nær frá Langeyri að Hvaleyri en enn vantar tengingu inn á Flensborgarhöfn. Mikilvægur fyrir gangandi og hjólandi.

Opin svæði -torg

14/Thorsplan

15/Hafnarborg

16/Kirkjutorg

17/Útsýnisstaður við Suðurrhöfn

OPIN SVÆÐI MEÐ ÚTIVISTARGILDI. Náttúruleg græn svæði, tún, vellir, torg og leikvöllir.

UMHVERFI

Náttúrufar

Hafnarkanturinn er að mestu manngerður og stendur á landfyllingu í um 4,5m yfir sjávarmáli. Þar eru hlaðnir grjótgardar, varnargarðar eða steiptir kantar. Helst glittir í fjöru við gamla slippinn sem er ekki lengur starfandi.

Hafnarsvæðið er flatlent en en Hvaleyrin suðvestan þess rís 20 m yfir sjó og íbúahverfi á Hvaleyrarholti sunnan rís í 45 m hæð.

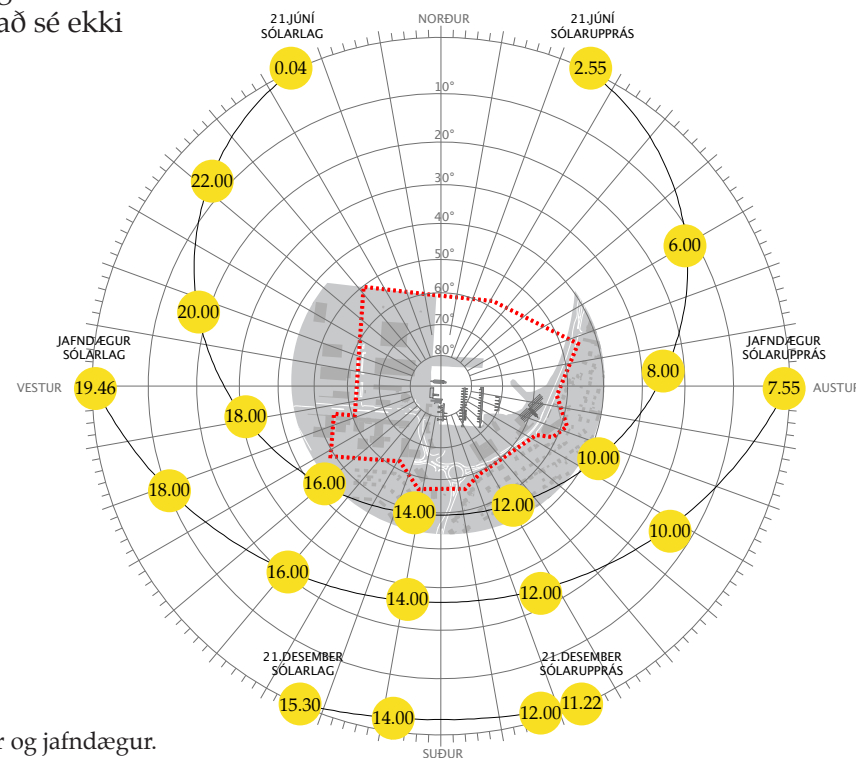
Áður fyrr rann lækur í fjöruna við Flensborgarhöfn en nú fer hann í stokk við Suðurbæjarlaug við Hringbraut en kemur út við höfnina á milli flotbryggjanna. Munur á flóð og fjöru við Flensborgarhöfn er um 4 metrar. Höfnin við Suðurbakkann er um 8 metra djúp en norðan við Óseyrarbryggju ca 6 metra djúp. Smábátahöfnin er grýnnri.

Í kafla 3.3.3. um náttúruvernd í aðalskipulagi kemur fram: *“Vernda ber það sem er sérstakt eða hefur sérstakt verndargildi í náttúru Hafnarfjarðar svo sem sérstaka náttúru, landslagsheildir, víðerni, náttúrulegar fjöror í bæjarlandinu og merk fyrirbæri og gera þau aðgengileg bæjarbúum.”*

Dýralíf

Fuglalíf er almennt ekki talið mjög fjölbreytt í bæjarlandinu en í næsta nágrenni er Hval-eyrarlón sem er mikilvægur viðkomustaður farfugla á vor og hausti. Í skýrslu Landmótunar frá 2006 kemur fram að nokkur fjöldi fugla hefur

líka vetursetu við lónið og þá helst gæsir og vaðfuglar. Ennfremur kemur fram að á veturna má sjá hóp af sjófuglum undan ströndinni þar sem þeir hafa vetursetu, t.d. skarfa sem sitja gjarnan á skerjum og klettum við höfnina og út með ströndinni. Algengar tegundir máva sjást við ströndina allan ársins hring þó meira sé um þá yfir háveturinn. Sést hefur til síldar og makríls inn í höfninni en algengasti fiskurinn þar er smá-ufsi og koli. Sést hefur til hvala og sela í firðinum þó það sé ekki algeng sjón.

Sólargangur um sumar, vetur og jafndægur.

UMHVERFI

Umhverfiseftirlit

Heilbrigðiseftirlit gefur út fyrirmæli um kröfur varðandi umhverfismál sem höfnin vinnur eftir en Umhverfisstofnun hefur eftirlit með starfsleyfum og framkvæmir umhverfismælingar.

Helsta uppspretta loftmengunar í Hafnarfirði er iðnaðarstarfsemi og umferð ökutækja. Heilbrigðiseftirlit Hafnarfjarðar og Kópavogssvæðis fylgist með loftgæðum á Hvaleyrarholti. Þar er mælt svifryk, brennisteinsdíoxíð og flúor. Samkvæmt niðurstöðum fyrir árið 2004 voru allar mælingar vel undir skilgreindum umhverfismörkum utan að einn sólarhring mældist svifryk rétt yfir heilsuverndarmörkum.

Helstu uppsprettur hávaða í Hafnarfirði eru hafnarstarfsemi, iðnaðarstarfsemi og umferð. Unnið hefur verið hávaðakort fyrir stóra vegi í Hafnarfirði og aðgerðaráætlun fyrir úrbætur samkvæmt stöðlum.

Langtímamarkmið smábátahafnarinnar er að fá umhverfisvottun Bláfánans og mun skipulag í framtíðinni miða útfrá því.

Allt skólp fer um hreinsi- og dælustöð sem er staðsett austan við Straumsvík. Frárennsli þaðan er dælt í sjó, um 2 km. vegalengd út fyrir fjörumörk.

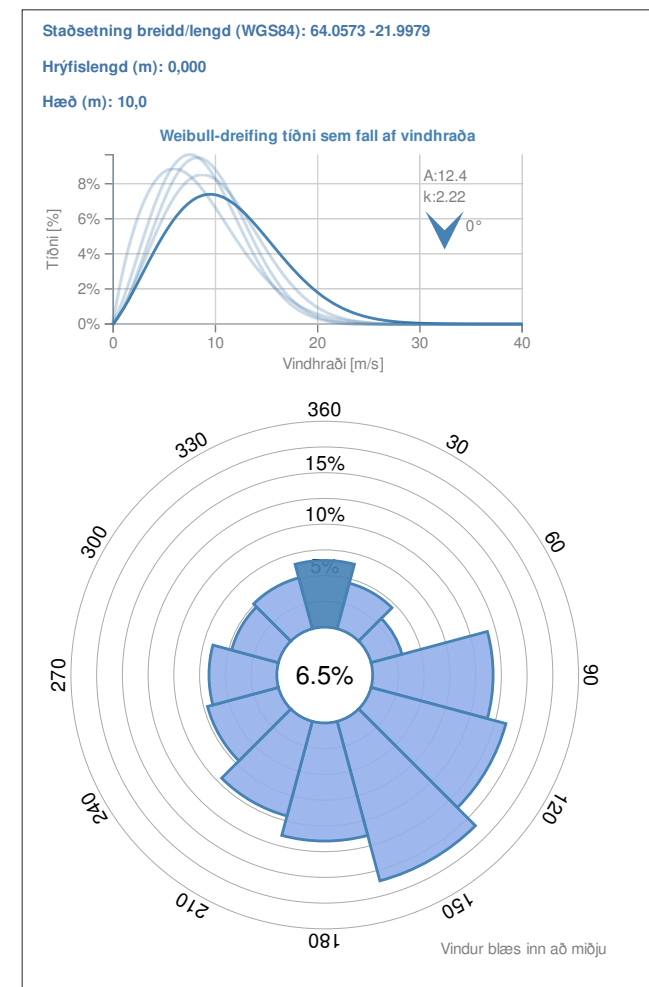
Veðurfar

Flensborgarhöfn er staðsett innst í fjarðarbotninum og snýr á móti norðri. Þó landið hækki í suður er byggðin lágreist og varpar ekki skugga á svæðið.

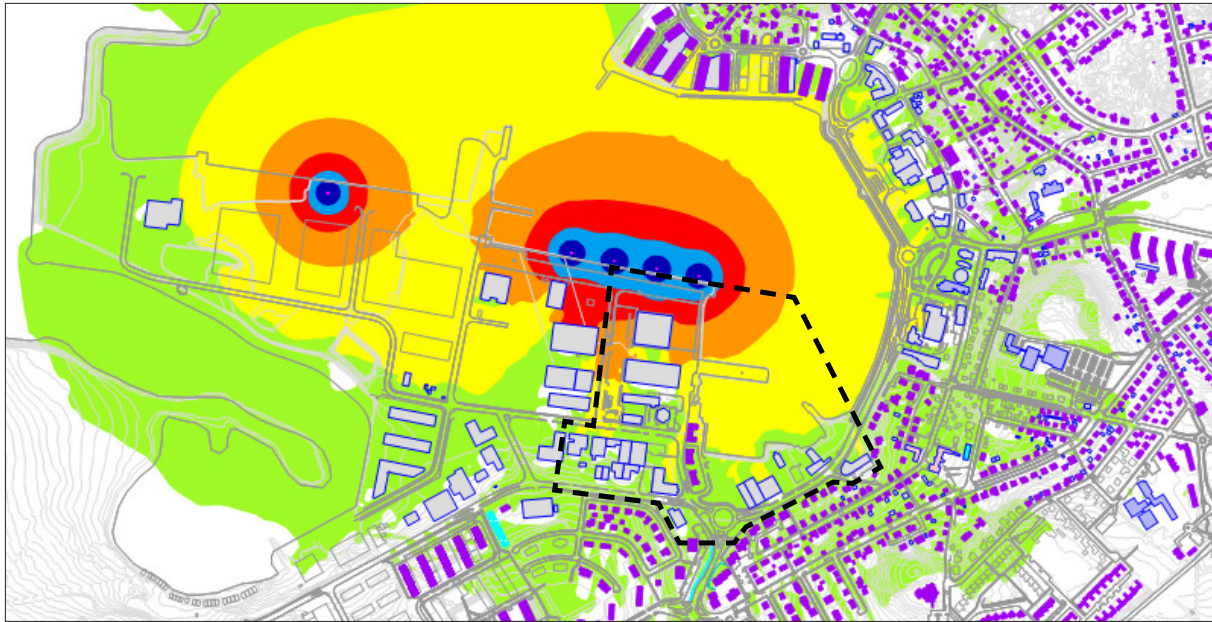
Með landfyllingunum í Suðurhöfn er Flensborgarhöfn sunnan Óseyrarbryggju ein öruggasta og skjólsælasta höfn landsins. Samkvæmt samræmdum veðurmælingum á þremur stöðum í bænum eru austlægar og suðlægar áttir ríkjandi í Hafnarfirði og fylgir þeim oft úrkoma. Gróin íbúahverfi sunnan og austan við höfnina draga úr vindstrengjum og mynda skjól.

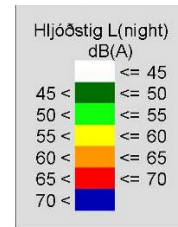
Vindrósir í Straumsvík, Hvaleyrarholti og Ásfjalli (frá mælingum á árunum 1970-1978) úr aðalskipulagi Hafnarfjarðar

Tíðni vindáttá, vindrós frá Straumsvík, fengin frá vefsíðu Veðurstofu Íslands

HÁVAÐI FRÁ HAFNARFJARÐARHÖFN – frá árinu 2012 í 4 m hæð yfir jörðu (Aðgerðaráætlun gegn hávaða bls.7)

Skv. reglugerð er miðað við að hljóðstig fari ekki yfir 55 LAeq við íbúðarhúsnæði og á lóðum hugsuðum til útiveru.

HÁVAÐAMÆLINGAR AF UMFERÐARHÁVAÐA – frá árinu 2012 í 4 m hæð yfir jörðu (Aðgerðaráætlun gegn hávaða bls.7)

Hljóðvist vegna hávaða frá umferð (2007)

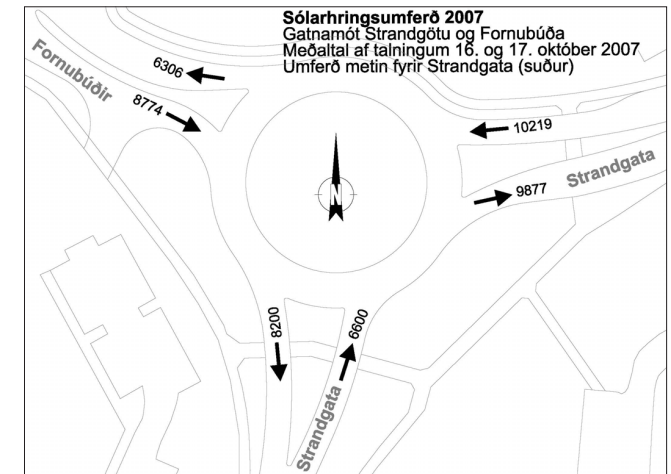
SAMGÖNGUR

Akandi umferð

Akandi umferð til og frá Suðurhöfn liggur um Fornubúðir, út á Flensborgartorg og þaðan á Strandgötu. Þungaflutningur frá höfninni fer frá hringtorgi við Strandgötu út á Reykjanesbraut. Þaðan er leiðin greið til Keflavíkur eða á iðnaðarsvæði við Hellnahraun og Kapelluhraun. Þó nokkur akandi umferð er einnig til og frá miðbænum um Strandgötu. Síðustu talningar sem gerðar hafa verið eru frá 2007 og hafa forsendur ekki mikið breyst (sjá skýringamynd). Helsta viðbót hafnarinnar síðan þá er nýopnuð frystigeymsla Eimskipa en gera má gróflega ráð fyrir um 20 vöruflutningabílum daglega til og frá höfninni vegna þessa. Umferðaspá í Aðalskipulagi Hafnarfjarðar fyrir árið 2025 gerir ráð fyrir 19 þúsund bílum á sólarhring milli miðbæjar og hringtorgs við Flensborgarhöfn og 11 þúsund bílum frá hringtorgi suður að Reykjanesbraut. Rétt vestan við hringtorgið er lágvöruverslun sem trekkir að mikla umferð með aðkomu hringtorgið og frá Fornubúðum. Innkeyrsla inn á svæði smábátahafnarinnar er á svipuðum stað sem tefur oft umferð og skapar hættu.

„Upplifun gangandi fólks er allt önnur þegar vöruflutningabílar keyra framhjá eða smærri bílar. Tilfinningin er að hraðinn sé meiri þó í raun hann sé sá sami.“

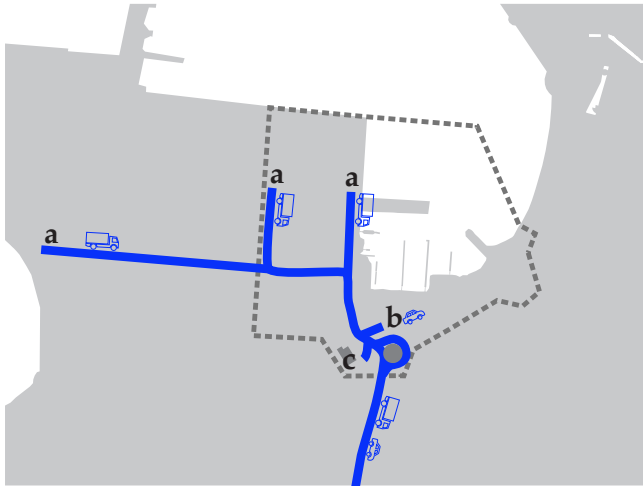
-Gísli Gíslason hafnarstjóri Faxaflóahafna

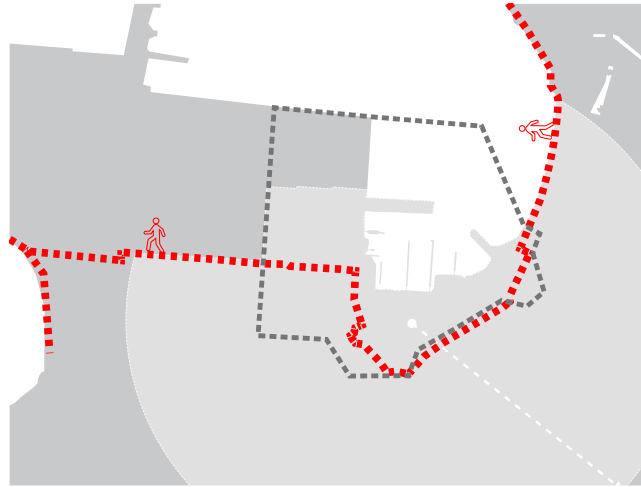
Umferðatalning frá 2007,
Umhverfis- og skipulagsþjónusta Hafnarfjarðar

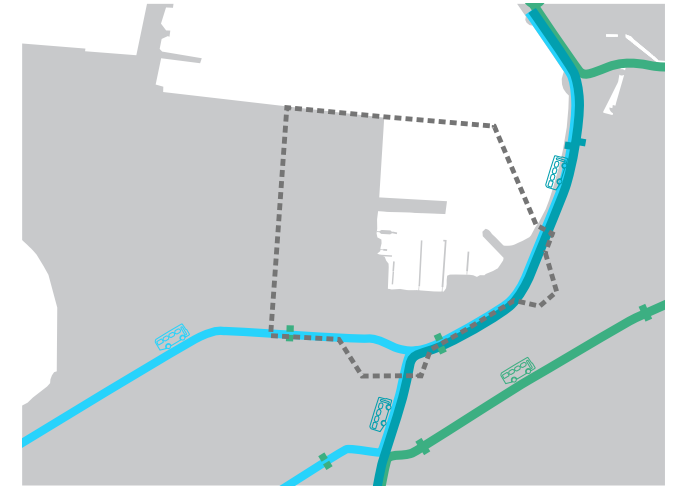
Umferðaspá fyrir árið 2025 í aðalskipulagi Hafnarfjarðar gerir ráð fyrir 19 þúsund bílum á sólarhring milli miðbæjar og hringtorgs við Flensborgarhöfn og 11 þúsund bílum frá hringtorgi suður að Reykjanesbraut.

Þungaflutningar frá höfninni (a), umferð inn á smábátasvæði (b) og að lágvöruverslun (c) mætist öll einum punkti við hringtorg við Strandgötu og getur tafið flæði.

Strandstígurinn þjónar gangandi og hjólandi vegfarendum en hann þarf að tengja betur inn á skipulagssvæðið.

Flensborgarhöfn er vel tengd við almenningssvagnakerfi innanbæjar og utanbæjarleiða. Um tíu mínútna gangur er að frá skipulagssvæði að Firði þar sem skiptistöð almenningssvagna er.

SAMGÖNGUR

Almenningssamgöngur

Skiptistöð strætó er við Fjörð í miðbæ Hafnarfjarðar í innan við 10 mínútna göngufjarlægð frá Flensborgarhöfn. Reglulegar ferðir eru innanbæjar og til nágrannasveitarfélaga, (leið 1). Tvær stoppistöðvar eru við suðurmörk skipulagssvæðis, ein við Strandgötu rétt við hringtorg og önnur á Hvaleyrarbraut. Flugrúta til Keflavíkur tekur upp farþega á Strandgötu við Víkingarpið.

Eitt af meginstefum nýsamþykkt svæðisskipulags höfuðborgarsvæðisins er augin áhersla á fleiri valkosti, samgöngumáta sem taldir eru hagkvæmari og vistvænni en einkabíll. Þannig á meginþungi vaxtar að vera beint á miðkjarna og önnur samgöngumiðuð þróunarsvæði. Skipulagssvæði við Flensborgarhöfn fellur vel að þessari skilgreiningu og mun styrkjast með öflugri almenningssamgöngum eða fyrirhugaðri borgarlínu.

Gangandi og hjólandi umferð

Í aðalskipulagi Hafnarfjarðar er tekið fram að strandstígur á að tengja strandlengjuna allt frá Langeyri að Hvaleyrarlóni. Gangandi og hjólandi tenging er góð milli miðbæjar og Flensborgarhafnar um strandstíginn en aðgengi inn á svæðið er ruglingslegt. Vegfarendum er beint yfir Strandgötuna þegar komið er að skipulagssvæðinu, meðfram umferðaræðum þar sem umferð er oft hröð. Göngustígar úr íbúahverfum eru nokkrir en umferðarþungi við Strandgötu og umfang Flensborgartorgs dregur úr aðgengi gangandi umferð inn á svæðið. Göngustígar inn á skipulagssvæði og innan þess eru almennt illa skilgreindir miðað við núverandi ástand.

Strandstígurinn endar við hafnarsvæðið en gangandi og hjólandi vegfarendum er beint yfir Strandgötuna.

„Best væri ef strandstígurinn héldi áfram meðfram ströndinni en færi ekki yfir Strandgötuna.“
-viðmælandi

SAMGÖNGUR Akandi umferð, almenningssamgöngur, gangandi og hjólandi

4	GREINING Á SKIPULAGSSVÆÐI
4.1	Byggðamynstur
4.2	Starfsemi innan skipulagssvæðis
4.3	Smábátahöfn, Óseyrarbryggja og Suðurbakki

BYGGÐAMYNSTUR

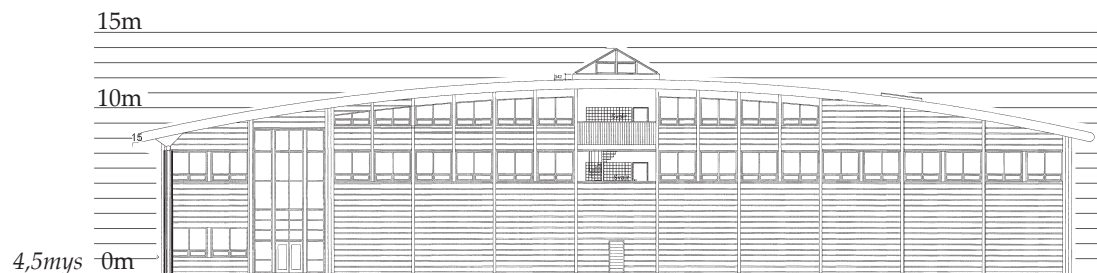
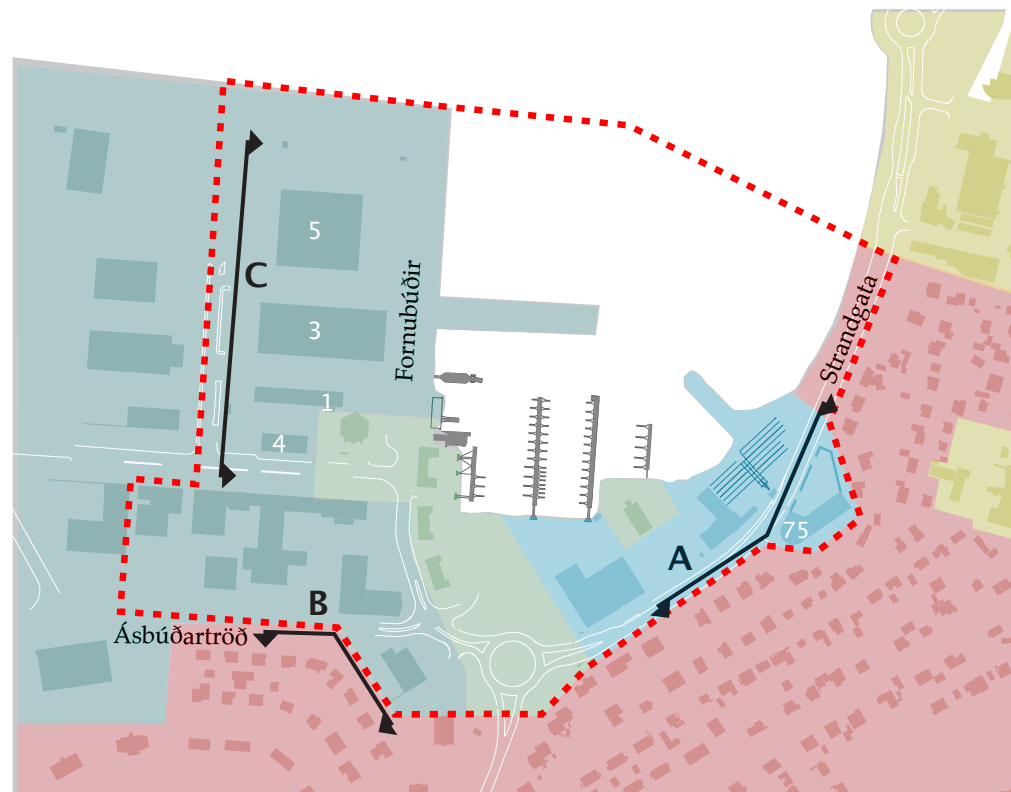
Skipulagssvæðið liggur mitt á milli atvinnu-svæðis við höfnina, gróinnar íbúðabyggðar í hlíðum og miðbæjarins. Hvert svæði hefur ólíkt byggðarmynstur hvað varðar, aldur húsa, starfsemi og byggingamassa svo eitthvað sé nefnt.

Á Suðurrhöfn eru vöruskemmur, iðnaðarhúsnæðifiskvinnsla og fiskmarkaður, flest byggð á síðustu áratugum síðustu aldar. Nýtingarhlutfall á lóðum við Cuxhavengötu er allt að 0,3.

Eldri byggingar sem voru m.a. reistar af Skipasmíðastöðinni Dröfn á árunum 1942-1970 standa við Strandgötu. Við syðri skipulagsmörk, á Strandgötu 75, rís Drafnarhúsið hæst en það var byggt undir starfsemi skipasmíðastöðvarinnar árið 1946. Nýtingarhlutfall þeirra lóða er allt að 0,6.

Við Strandgötuna standa fjölbýlishús og við Ásbúðartröð tvíbýlishús sem voru upphaflega byggð sem verkamannabústaðir á sjötta áratugnum. Nýrri fjölbýlishús sem tilheyra Suðurgötu eru í svipuðum stíl. Nýtingarhlutfall lóða sunnan megin Strandgötunnar er allt að 0,65.

Í miðbænum er blanda ólíkra húsagerða en einkennandi fyrir svæðið eru stofnanir og áberandi byggingar.

Fornubúðir 5

SNID A -frá Strandgötu

10m

0m

4,5m/s

Strandgata 75

Strandgata 79

Strandgata 81

Strandgata 83

Strandgata 85

SNID B -frá Ásbúðartröð

10m

0m

ca 10,5m/s

Ásbúðartröð 3

Ásbúðartröð 5

Ásbúðartröð 7

Ásbúðartröð 9

Ásbúðartröð 11

SNID C -byggingar við Fornubúðir

15m

10m

0m

Fornubúðir 3

Fornubúðir 1

Óseyrarbraut 4

STARFSEMI INNAN SKIPULAGSSVÆÐIS

Á síðustu misserum hefur blöndun við höfnina aukist. Innan skipulagssvæðisins hafa nýlega opnað kaffihús, veitingahús og vinnustofur fyrir skapandi starfsemi meðfram eldri starfsemi eins og skrifstofum, siglingaklúbbi, fiskmarkaði og fiskvinnslu. Smábátahöfnin er þó í aðalhlutverki og hefur mikið vægi sem einkenni svæðisins.

Svæðið vestan megin við Fornubúðir er skilgreint sem fiskihöfn skv. deiliskipulagi. Þar er skrifstofuhúsnæði sem tengist starfsemi hafnarinnar, veitingastaðurinn **Kænan** sem er mikið sótt af starfsfólki á höfninni og vörugeymsla. Fiskmarkaðurinn hefur haft starfsemi sína þar síðan 1987 en nú til dags er mestur fiskurinn fluttur til og frá markaðinum með vöruflutningabílum. **Fiskvinnslan Kambur** er með starfsemi sína við Fornubúðir en mestur hluti fisksins er einnig fluttur landleiðina.

Milli Óseyrarbrautar og Hvaleyrarbrautar er svæði fyrir hafnsækna starfsemi skv. deiliskipulagi. Þar er nú starfandi fiskverkun, vélsmíðja, geymslusvæði ofl.

Byggingarnar við Fornubúðir 8-12 voru upphaflega ætlaðar sem aðstaða fyrir smábátaeigendur en í dag er þar fjölbreytt starfsemi t.d. gallerí, verslun, skrifstofur og fiskverkun.

Elsti hluti **Íshúss Hafnarfjarðar** er frá um 1945 og var reist á svipuðum slóðum og gamli Flensborgarskólinn stóð. Þar hefur verið fjölbreytt starfsemi í gegnum tíðina. Upphaflega var það byggt til að frysta síld og geyma kjöt. Í dag er enn ísframleiðsla í hluta hússins en í stórum hluta þess er nú fjölbreytt skapandi starfsemi.

Siglingaklúbburinn Pytur tók í notkun nýtt húsnæði sitt við höfnina árið 1999. Þar er aðstaða fyrir bátaskýli, verkstæði og félagsaðstöðu. Skútum er lagt við bryggju nálægt og liggur rampur upp að húsinu.

Skipasmíðastöðin Dröfn var stofnuð árið 1941 og var úthlutað lóð á svipuðum slóðum og Bjarni Sívertsen reisti skipasmíðastöð sína fyrr á árum. Fyrirtækið var eitt af stærstu iðnfyrirtækjum í Hafnarfirði á sínum tíma. **Drafnarhúsið** við Strandgötu 75 var byggt uppúr 1950 fyrir verkstæði og skrifstofur fyrirtækisins. Í dag hýsir Drafnarhúsið sjúkraþjálfara, pizzastað og nýopnað kaffihús og veitingastað. **Slippurinn** á sér langa sögu en hefur ekki verið notaður í nokkur ár og er óvíst um ástand hans í dag. Slipphúsið við Strandgötu 84 er notað undir verkstæði og geymslur.

Málarinn við höfnina heldur námskeið við Fornubúðir
Mynd - Soffía Sæmundsdóttir

„Höfnin er sérstaklega skemmtileg á sumrin þegar smábátarnir eru á fullu, krakkar í siglingaklúbbnum og að dorga við höfnina.“

-viðmælandi, 2015

Íshús Hafnarfjarðar hefur fundið sér nýtt hlutverk undir skapandi starfsemi

SMÁBÁTAHÖFNIN, ÓSEYRARBAKKI OG SUÐURHÖFN

Fjölbreytt starfsemi fer fram á höfninni. Þar hefur **Siglingaklúbburinn** aðstöðu og heldur námskeið á sumrin. **Smábátaeigendur** geta leigt stæði við flotbryggjur með læstum hliðum og öryggismyndavélum. Stæðin eru um 78 alls. Við smábátahöfnina má líka finna þrjár olíudætur, tvo löndunarkrana. Þar má komast í vatn og rafmagn.

Höfnin er hentug fyrir smábáta og er vel varin gegn sjógangi. Þar er ásókn mikil og framboð annar ekki eftirspurn. Flestir bátanna eru frístundabátar, nokkrir stunda veiðar á sumrin og u.þ.b. 8 stæði eru fyrir skútur.

Óseyrarbryggjan var fullgerð árið 1976 en hún þarfnast endurnýjunar á næstu árum. Þar er löndunarkranar fyrir smábáta en oft eru þar langleguskip.

Með nýjum ákvæðum um hafnarvernd er sá hluti hafnarsvæðanna sem vöruflutningar fara um lokaður fyrir allri almennri umferð. Nyrsti hluti hafnarbakkans innan skipulagssvæðisins er því afgirtur. Innan þess svæðis, við Suðurbakkann er móttaka skemmtiferðaskipa en um 10 skip koma árlega til hafnarinnar. Sjá nánar um starfsemi Suðurbaknar í kafla 3.3.

Aðstaða fyrir skemmtiferðaskip

- hafnarkantur 2x400m langur
- 6.5 -10 metra dýpi
- aðkoma fyrir rútur
- öryggisgæsla og hlið

Aðstaða fyrir smábátahöfn

- bryggja
- stæði fyrir báta allt að 15m langa
- löndunarkranar
- vatn
- rafmagn
- olíuafgreiðsla
- öryggismyndavélar
- læst hlið og opið svæði

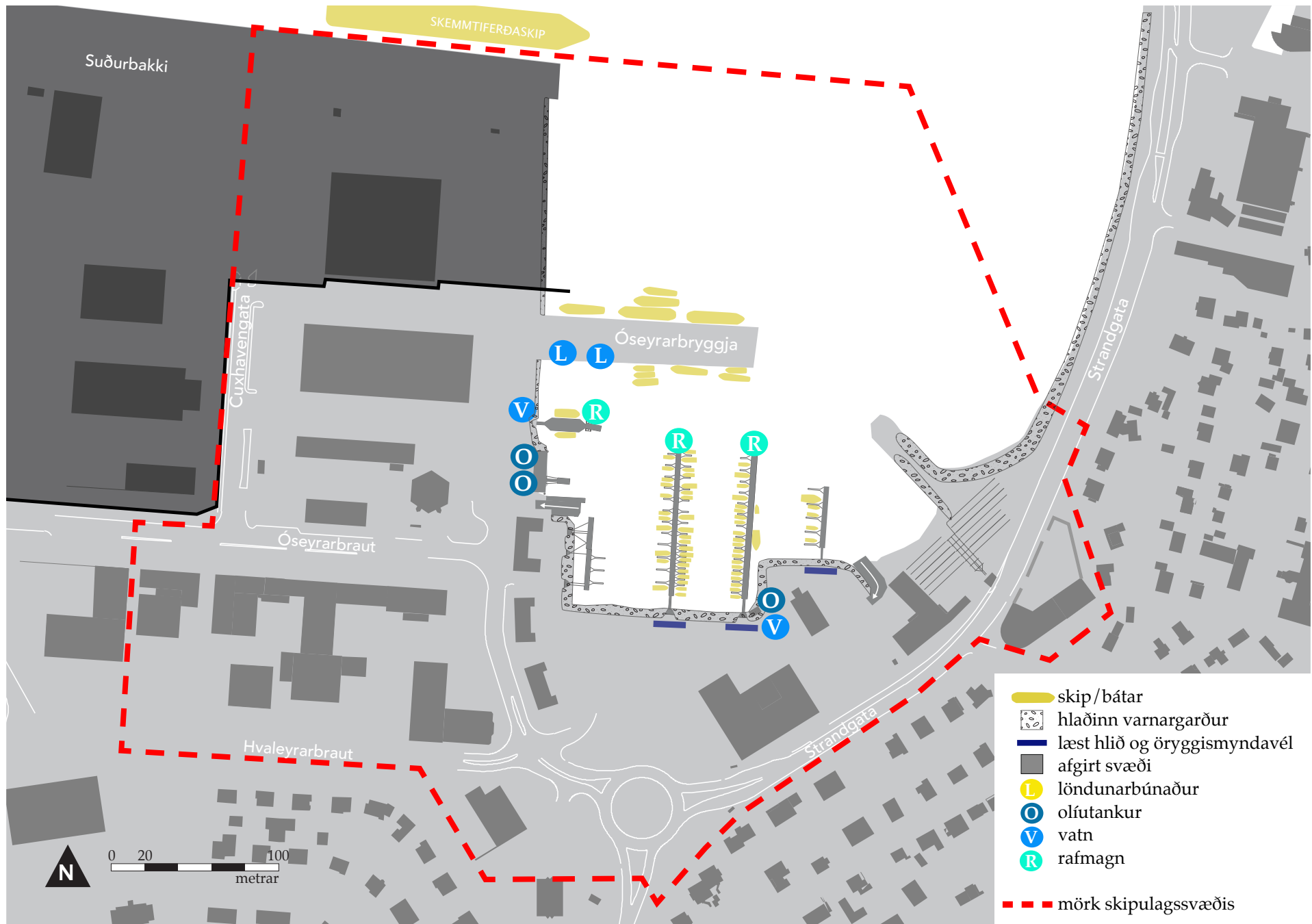
Löndunarkranar við Óseyrarbryggju.

„Synd ef slippurinn
liggi bara undir
skemmdum, hann
gæti verið mikið
aðdráttarafl“

-viðmælandi, 2015

Stæði til leigu fyrir smábátaeigendur eru um 78.

	5	FRAMTÍÐARÞRÓUN
	5.1	Forsendur -skilyrði -áskorun -ábendingar
	5.2	Skipulagsferli
	5.3	Tímaáætlun

NIÐURSTÖÐUR OG ÁSKORANIR

Starfsemi og landnotkun

Á svæðinu verði augin blöndun starfsemis og nýting á landi verði bætt.

Gert verði ráð fyrir almenningsskrýmum með góða tengingu við sjávarsíðuna.

Ekki verði gert ráð fyrir íbúðum á svæðinu á meðan frekari uppbygging atvinnusvæðis fyrir höfnina er í bið í aðalskipulagi.

Íbúar og gestir verði velkomnir á svæðið á öllum árstímum og ólíkum tímum dags.

Sérstaklega verði hugað að uppbyggingu á mörkum skipulagssvæðis og atvinnusvæðis við höfnina svo skapa megí sátt milli tveggja ólíkra svæða.

Stækkun smábátahafnar og aðstaða hennar verði bætt
-sjá aðstöðu fyrir smábáta í kafla 5.2

Þjónusta við skemmtiferðaskip verði á svæðinu.

Byggðamynstur

Byggingamagn á svæðinu verði aukið í góðri sátt við aðliggjandi byggð.

Hæð nýrrar byggðar verði einnig í góðri sátt við nærliggjandi byggð.

Samgöngur

Aðkoma fyrir akandi, gangandi og hjólandi vegfarendur inn á svæðið verði bætt.

Strandstígurinn haldi áfram meðfram ströndinni.

Bættar tengingar innan svæðisins með áherslu á gangandi og hjólandi umferð.

Tryggja atvinnustarfsemi á Suðurbakka og aðkomu þar að.

Ferðir skipa og báta af mismunandi stærð verði samræmdar með tilliti til slyshættu.

Skipulag byggðar við Strandgötu hafi jákvæð áhrif og dragi úr hraða umferðar.

Geymslur fyrir bátakerrur má leysa fyrir utan skipulagssvæði.

Umhverfi

Svæðið verði þróað með vistvænar lausnir að leiðarljósi

Ekki er gert ráð fyrir nýjum landfyllingum

Staðsetning Óseyrarbryggju verði endurskoðuð

Skapað verði mannvænlegt umhverfi á svæðinu m.t.t. hávaða- og sjónmengunar frá hafnarstarfsemi.

Annað

Möguleiki er á að færa hús siglingaklúbbs innan svæðisins.

Staðið verði um vörð um sögulegar tengingar við þróun svæðisins. Íshúsið verður látið standa og slippurinn endurbættur.

--TEXTI TIL SKOÐUNAR---

Umhverfismat

Möguleiki er á að framlengja Suðurbakka í nýju deiliskipulagi en annars ekki gert ráð fyrir landfyllingum.

Fornminjar

Engar fornminjar eru að finna á svæðinu

Húsakönnun

Til er húsakönnun fyrir hafnarsvæði frá árinu 1999 en hana þyrfti að endurskoða áður en deiliskipulagsvinna hefst.

KYNNINGAR OG SAMRÁÐ

--TEXTI TIL SKOÐUNAR---

Skipulagslýsing

Vinnustofa, málstofa og fundir um framtíð hafnarinnar

Fundað með lóðarhöfum

Almennur kynningarfundur

Upplýsingar og framvinda mála sett inn á bloggsíðu aðgengileg öllum

Auglýst og leitað umsagna

Hugmyndasamkeppni

Allar tillögur kynntar á sýningu

Dómnefnd velur vinningstillögu

Vinningstillaga kynnt á opnum fundi

Vinningstillaga unnin áfram í samstarfi við skipulagssvið Hafnarfjarðarbæjar og kynnt reglulega hagsmunaaðlium

Umsagnaraðilar

Hafnarfjarðarhöfn

Hafnarfjarðarbær

Skipulagsstofnun

Vegagerðin

Íbúar og lóðarhafar

Möguleg tímalína deiliskipulagsbreytinga

2016 janúar	Skipulagslýsingu lokið
febrúar	Skipulagslýsing afgreidd af skipulagsnefnd til kynningar og samþykkt í sveitarstjórn.
mars-apríl	Auglýst og leitað umsagnar Skipulagsstofnunar, umsagnaraðila, hagsmunaaðila og almennings.
maí-ágúst	Samkeppni í samvinnu við AÍ eða val á hönnuðum
september	Skipulagstillaga unnin/ vinningstillaga valin
október-nóvember	Deiliskipulag unnið uppúr vinningstillögu
desember	Sveitarstjórn samþykkir að auglýsa tillögu
2017 janúar-febrúar	Tillaga auglýst (lágmark 6 vikur) og kynnt fyrir Skipulagsstofnun og öðrum umsagnaraðilum.
mars	Farið yfir athugasemdir og brugðist við þeim.
apríl-maí	Skipulagsnefnd og sveitarstjórn samþykkja deiliskipulagið og það er sent til Skipulagsstofnunar til athugasemda.
ágúst	Sveitarstjórn auglýsir gildistöku deiliskipulags í B-deild Stjórnartíðinda.

HEIMILDIR OG FREKARI UPPLÝSINGAR

Aðalskipulag Hafnarfjarðar 2013-2025

Hæða- og mæliblöð

Suðurhöfn deiliskipulag
Alark arkitektar, mars 2000
Suðurgata - Hamarsbraut
deiliskipulag samþykkt 20.maí 2010
Hvaleyraurbraut 3
deiliskipulag samþykkt 5.ágúst 1994
Miðbær Hafnarfjarðar
deiliskipulag samþykkt 14.júní 2001

Umhverfisskýrsla Alta

Janúar 2014, bls.19
Aðalskipulag Hafnarfjarðar 2013-2025

Aðgerðaráætlun gegn hávaða 2014-2018,
Vegagerðin, júní 2013

Úttekt á starfsemi Hafnarfjarðarhafnar
Capacent, Reykjavík, 18. júní 2015

Ársskýrsla Hafnarfjarðarhafnar 2012

Hafnir og hafnarkostir við sunnanverðan Faxaflóa

Samantekt unnin í febrúar til júní 2013
Gísli Gíslason, hafnarstjóri Faxaflóahafna sf.
Már Sveinbjörnsson, hafnarstjóri Hafnarfjarðarhafnar
Pétur Jóhannsson, hafnarstjóri Reykjaneshafnar

“Drafnarhúsið í Hafnarfirði til sölu”
grein í Morgunblaðinu 11.febrúar 1994

Landmótun umhverfisskýrsla frá 2006

Svæðisskipulag höfuðborgarsvæðisins 2040

Göngu- og hjólaleiðir í Hafnarfirði, Mannvit 2012
Leiksvæði kort 2011

Heimildir og aðstoð hafa veitt:

starfsmenn Hafnarfjarðarhafnar
Már Sveinsbjörnsson hafnarstjóri og
Kristinn Aadnegaard ásamt
starfsmönnum Umhverfis- og skipulags-
þjónustu Hafnarfjarðarbæjar
Bjarki Jóhannesson fyrrverandi skipulagsstjóri,
Berglind Guðmundsdóttir landslagsarkitekt,
Elsa Guðmunda Jónsdóttir landfræðingur,
Lilja Ólafsdóttir fasteigna- og lóðaskráning og
Þormóður Sveinsson skipulagsstjóri

VIÐHENGIR

- Samantekt úr viðtölum og innsendum athugasem-
dum
- Samantekt úr málstofu í Hafnarborg 21.maí 2015
- Hugmyndaleit frá vinnustofu frá Hafnarborg

LJÓSMYNDIR

Byggðasafn Hafnarfjarðar
bls.29
Karl Guðmundsson
bls.52 (til hægri)
Magnea Guðmundsdóttir
bls.44,50 (neðri), 57
Már Sveinbjörnsson
bls.5,26 og 52
Soffía Sæmundsdóttir
bls.50 (efri mynd)